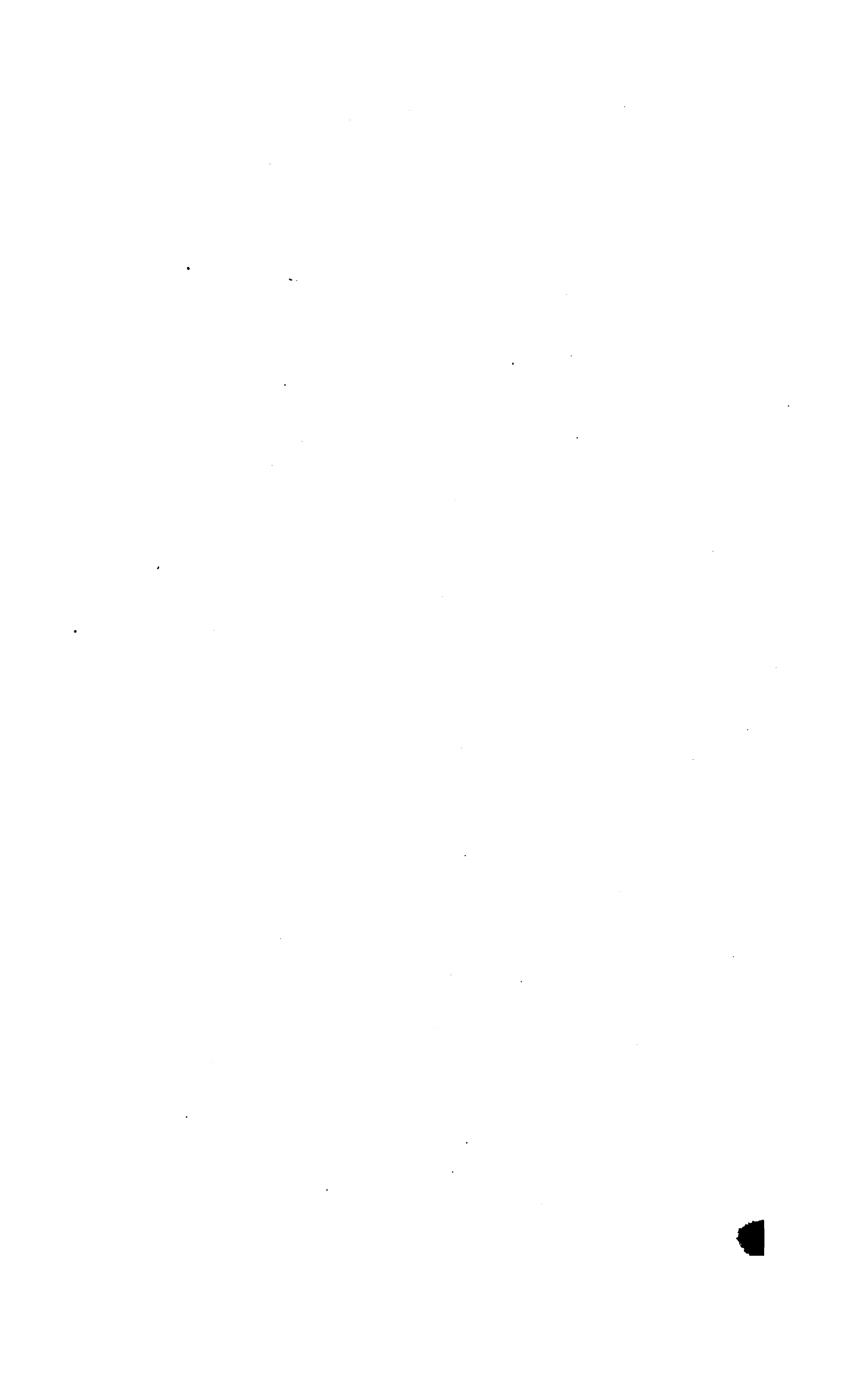

JOANNIS PHYSIOPHILI

OPUSCULA.

CONTINENT

MONACHOLOGIAM; ACCUSATIONEM PHYSIOPHILI; DEFENSIONEM PHYSIOPHILI; ANATOMIAM MONACHI.

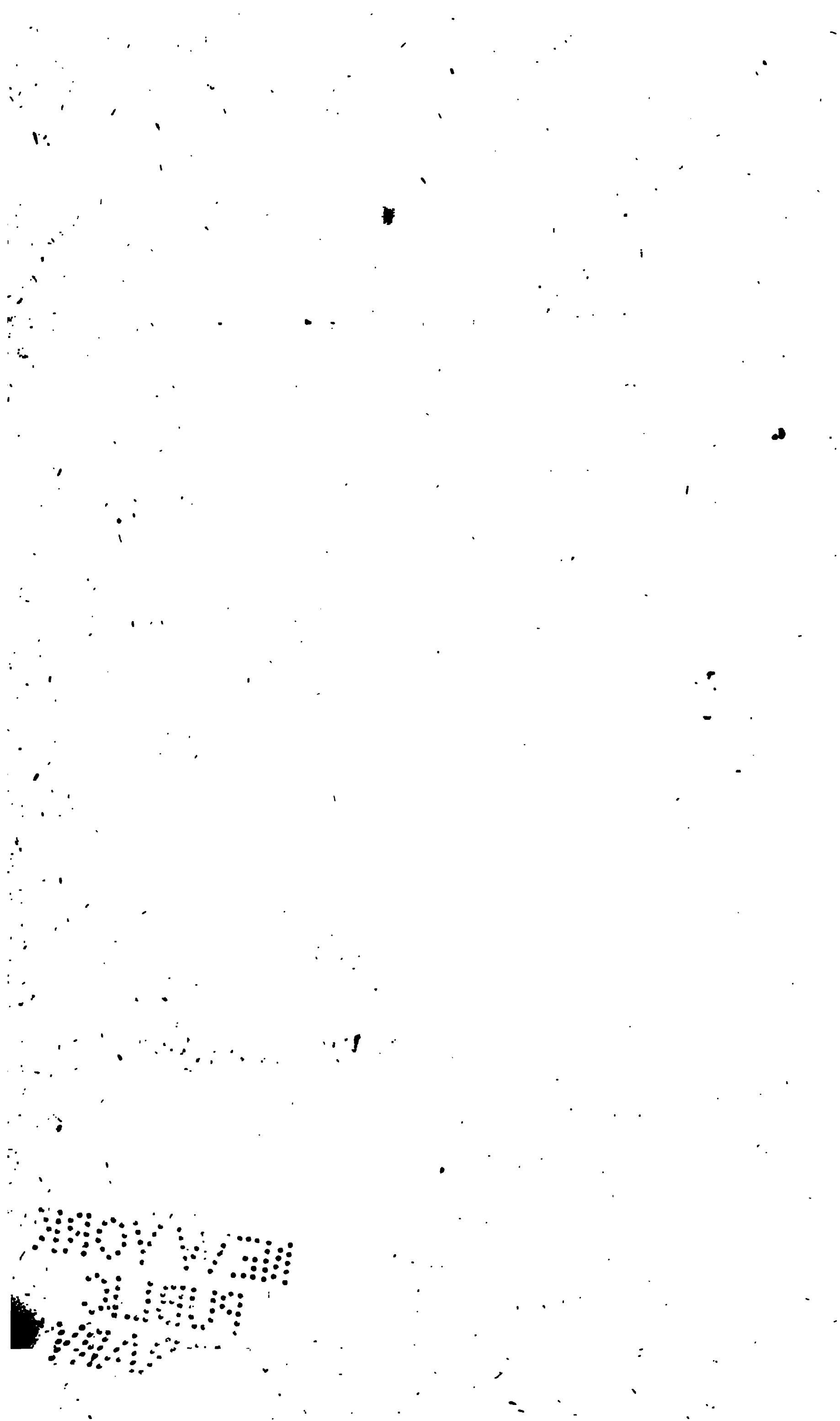
Collegit, edidit & præfatus est

P. ALOYSIUS MARTIUS.

Augustæ Vindelicorum,

Sumtibus Editoris.

1784.

P. P. P. P.

FAST,

PHILOS. ET A. A. L. L. DOCTORI, ECCLESIÆ METROPOLITANÆ VINDOBONENSIS AD S. STEPHANUM CHORI MAGISTRO.

COMMILITONI SUO

OPUSCULA

JOANNIS PHYSIOPHILI

SUIS CURIS COLLECTA

D. D. D.

P. ALOYSIUS MARTIUS.

ALOYSIUS MARTIUS

FASTIO SUO

S. P. D.

Mitto tibi strenuissime Fastie! nitidiorem & comptiorem Physiophili Monachologiam, variis auctam accessionibus, quam denuo recudi curavi. Miraberis forte me id jam aperte agere, quod nuper publice negavi. At scies retractationem illam, tabellis publicis augustanis insertam, me inscio, ab occulto quodam monachismi fautore fabricatam fuisse, id quod solemniter in sermone meo, ad populum augustanum die Pentecostes 1783. *habito, indicavi; Nostra enim interest ut pateat coram omnis conditionis hominibus, quam stultus & praecox fuerit monachorum triumphus ob funestam Societatis exterminationem. Sperabant tum, calamitatem Societatis ipsorum incremento profuturam; sentiant jam, quod unusquisque emunctioris naris praedixerat: desertum fulcimentis suis monachismi ae-*

dificium properasse in ruinam & extinctionem nostram verius cladem & excidium totius exercitus monastici, quam stragem singulae tantum cohorti illatam, fuisse. Tu, cui opuscula haec in perpetuam amicitiae meae tesseram do, dono, dedico, curabis, ut in manus omnium perveniat libellus.

Exspecto ut de fatis, quae in reformante hoc seculo apud vos de die in diem subit religio, certiorem me semper reddas. Audio quidem jam fastidiosas & nefastas videri fastiditis Vindobonensium stomachis instructiones tuas catholicas. Sed macte animo mi Fastie! Veniet tempus quo fastosa Fastii doctrina tanquam semen, quod sub hieme incredulitatis delitescit tantum, non vero emoritur, cum fastu fastigabitur in aristas, & fructus

fe-

feret egregios, nequaquam fastidium, sed sitim ampliorem verbi fastiani, cientes, & in hanc spem, si fas est prophetam agere, jam nunc diem fastum, quo Fastius ad fastigium dignitatis parochialis evectus fuit, cum religioso quodam fastu in fastis ecclesiæ rubra creta notari vellem.

Inviderem fere gloriæ tuæ, si esset invidiæ locus inter commilitones, quos idem zelus pro causa veræ religionis incendit, tam strenue pro aris & focis sedis romanæ dimicas, tam gloriose, exercitatus in arena atletha, triumphas! Quam magnifice semper in publico appares! præcedentibus lento passu gravisonis illis P. P. P. P. *Videor mihi videre consulem romanum suis stipatum lictoribus incedere, aut* Patrem Patriæ, Pa*cificatorem* Populorum, *vel* Præfectum

Prætorio Provinciæ Pannonicæ *advehi. Sed meliori certo titulo tu quadrijugum tuum P. P. P. P. meruisti, ac imperatores illi & consules, proh dolor! ethnici, qui nomen* Parthici, Punici, Pannonici, Patris Patriæ, Protectoris Populi, Præsidis Provinciæ, *& quæ sunt reliqua vanæ gloriæ attributa, non nisi sanguine cæsorum hostium & lachrymis expilatarum Provinciarum nominibus suis adscripserunt. Tu opportune* Patris *titulum obtinuisti, cum Patris officiis, & castis conjugalis amoris amplexibus voto solemni renuntiasti;* Patricii *nomen in fonte baptismi feliciter suscepisti.* Præputius *unanimi populi consensu salutatus es, cum nuper victor, e pugna contra impugnatores præputii redux, salutiferum illud præputium præputiato sacerdotio vindicares; laudabiliter tandem nuperrime*

Pel-

Pelliceus *appellatus es, cum boni pastoris officio functus innocuam tonderes ovem & pelle ovina accingeres humeros ut lubentius sequatur grex praeeuntem — pastorem.*

Succumberem, fateor, sub his bene partae gloriae stimulis, si nomen meum tot & tantis ornamentis oneraretur ac tuum; & ideo in humilitate cordis mei adoro dispositionem divinam, quae me non atletham gloriosum, sed humilem gladiatorem, non instructorem & tibicinem catholicum sed exiguum concionatorem urbiculae vix non catholicae esse voluit. Pergo nihilominus alacriter, tuo incitatus exemplo, satisfacere vocationi meae & quamdiu pulmonibus meis non deficiet spiritus, non desistam anathemizare, excommunicare, damnare omnes,

 quot-

quotquot occurrent mihi, Paganos & Ethnicos, Lutheranos & Calvinistas, Anabaptistas & Antipapistas, Sciolos & Neologos, &, qui pessimi sunt omnium, Jansenistas; non desistam stupor esse & ludibrium gentibus in hac valle lachrymarum, ut merear aliquando in cælo coronam incorruptibilem, quæ unica sit spes mea & vatum.

Tu gloria tua & in hoc mundo quoque fruere; uterque tandem nil agamus, quam quod facit A. M. D. G. Vale iterumque vale.

Dabam Augustæ Vindelicorum
3. Junii 1784.

JO-

JOANNIS PHYSIOPHILI

SPECIMEN

MONACHOLOGIÆ

METHODO LINNÆANA

TABULIS TRIBUS ÆNEIS ILLUSTRATUM.

Ego autem vehementer lætor, in mea Patria inter reliqua studia ad Insecta (monastica) *etiam perquirenda, describenda, dignoscenda, commilitonum sensim excitari curam & cogitationem; nisi enim me fallit conjecturæ jucunditas, hinc futurum auguror, ut abjectissimis quidem in rebus etiam agnoscamus supremi artificis manum & sapientissima consilia. Quumque hoc pacto, omni in eum pietati, nostro satisfacere officio conati fuerimus, haud præclusa, opinor, nostræ diligentiæ, adtentisque in rerum omnium nexu animis, via erit, ad ea invenienda remedia, quæ Insectorum,* (Monachorum) *quibuscunqe noxis recte opponamus, immo spes tum nobis affulgebit, fore; ut quemadmodum cetera divinæ virtutis munera, ita Insecta* (Monachos) *quoque ad eos fines usus que convertamus, quos si assequi ubique poterimus, rerum in universum omnium creatarum nullam nocuisse intelligemus.*

Linnæus,

de noxa insectorum.

JOANNES PHYSIOPHILUS

LECTORI

SALUTEM.

A tempore, quo purgata a sophismatis Peripateticorum mediique ævi crepundiis Philosophia, in pristinum, digniorem matre omnium artium, splendorem restituta fuit, Historiæ naturalis studium quoque maxima cepit incrementa; Summi enim viri, in cognitionem & cupiditatem amœnissimæ hujus scientiæ tracti, eam, resectis commenticiis fabulis remotaque obscuritate, paulo subtilius excoluerunt; varias rerum omnium procreatricis classes pervagantes, cuncta, quæ sive in superficie terræ crescunt & vegetant, aut in visce-

sce-

ſceribus telluris coagulantur, accuratius examinarunt, unitisque viribus obſcuriora ſcrutantes, inventa ſua cum orbe literario continuatis curis communicarunt, & corpora quæ nos fovent, tuentur, curant, ſanantque, ſcriptionibus philoſophicis illuſtrarunt, ita ut vix intentatum aut intactum quidquam ſupereſſe, & meſſe facta, jam in ſpicilegium tantum veniendum eſſe videatur.

Rem actam agerem, ſi viros recenſerem, colligendo, definiendo & diſtribuendo totius rei naturalis apparatum, de naturæ ſtudio optime meritos, aut nomina eorum adferrem, qui unam ſolum naturæ claſſem, aut genus unum corporum, præſertim organicorum, peculiari ſtudio pertractarunt. Id vero tibi, L. B. reticere nequeo: mihi a teneris ad naturæ ſtudium non impulſo tantum ſed etiam laceſſito viſum quoque fuiſſe, omnem prope de naturæ ope-

operibus ſcribendi materiem exhauſtam, & vix reliquum eſſe aliquid, cujus neque ſcientiam neque explanationem haberemus, cum, neſcio quo fato, in memorabile illud Solonis dictum inciderim: *Noſce te ipſum.*

Aurea hac ſententia perculſus in hominem hominisque diagnoſin attentius indagavi, ſpecies varias anthropomorphas cum homine comparavi, & ecce! inopinato genus novum detexi, quod hominem, entium creatorum perfectiſſimum, cum ſimia, ſtultiſſimo animali, connectat arctius, tantumque hiatum hominem inter & ſimiam repleat: Monachum puto, genus humanam formam mentiens, quamvis diverſiſſimum ab homine.

Longe abſum ut eos, qui hiſtoriæ naruralis ſcientiam profitentur, inadvertentiæ arguam, quod verſantem

quo-

quotidie ſub oculis Monachorum gregem propius examinare hunc uſque in diem neglexerint, cum hominis vultus & figura, quam præſefert Monachus, errorem facile excuſet, & quorum ſcientiam de omnibus fuiſſe conſtat, eorum ignoratio de aliquo purgatio debeat videri. Mihi vero non poſſum non applaudere, ſtudio meo operaque tandem novum latiſſimumque apertum eſſe campum, in quem excurrant Naturæ ſcrutatores, induſtriam ſuam exercitaturi, & me quoque opportunam nactum eſſe occaſionem, rem naturalem ampliandi & pro viribus meis promovendi. Non equidem tantum mihi ſumo, ut eum eſſe me putem, qui materiam hanc abſolvat, & Monachorum innumerabilem exercitum in compendium redigat; præſertim cum eruendi prius ſint generis hujus & ſpecierum genuini charactéres, & colligenda omnia, quæ de natura ſingulæ ſpeciei innotuerunt; id quod fieri nequit, donec Naturæ ſtudioſi omnes totius orbis Monachos ſibi

oc-

occurrentes aut notos, ad leges systematis majori diligentia descripserint. (*)

Interea, & usque dum excitati ad studium Monachologiæ votis & hortatibus

(*) Si Hierarchia universa ad methodum Mammalium Linnæi ordinanda esset, Monachos ad *Bruta* referendos esse mihi videtur. Sed filo ariadneo munitum esse oportet eum, qui ex hoc labyrintho extricare sese posset; Genus Monachorum fors in familias tres, seu in Monachos sarcophagos, ichthyophagos, & phytiphagos distribuendum?

Characteres specierum desumendi a Capite, Pedibus, Ano, Cucullo, Vestitu.

CAPUT est vel pilosum vel setosum, vel rasum; variat capillitio hæmisphærico, corolla pilosa, sulcata; *Mento* imberbi vel barbato.

PEDES calceati. subcalceati, nudi.

CUCULLUS aut versatilis, aut laxus, aut mobilis; & dein acuminatus, infundibuliformis, cordatus, brevis, elongatus, apice truncato, vel subulato &c.

bus meis annuant Physiologi, manipulum Monachorum methodo linnæana ex-

---

ANUS nudus, semitectus, tectus.

VESTITUS. *Vestis* & *Tunica*, in qua adnotetur panni species, color, & an lata aut stricta. *Scapulare*, latum, strictum, pendulum, ligatum, obtusum, laticaudum; *Collare*, adsutum tunicæ, latum, rigidum, nullum; *Scutum — appendix cuculli —* pectorale & dorsale, ejusque figura; *Manica*, æqualis, angustata, larga, saccosa; *Pallium*, longum, breve, plicatum, æquale; *Tegmenta interiora*, Indusium, Interula &c. *Cingulum*, latum, teres, coriaceum, laneum, linteum, nodosum &c.

Observetur porro: *Clamor seu sonus*, an melodus vel ingratus, cantans vel orans, gutturalis vel nasalis, clamosus vel murmurans, flebilis vel hilaris, gruniens vel latrans? &c. *Incessus*, an tardigradus, festinans, ignavus, durus? — &c. *Habitus totius Monachi;* num austerus vel lascivus, rusticus vel gracilis, gravis vel levis, modestus vel hypocrita &c. *Mores*: tempus clamoris, silentii probationis, occupatio. *Victus & Potus; Odor; Locus habitationis; Metamorphoses; Species hybrida*, e. g. Servita septentrionalis; *Varietates sub diverso Climate;* Addatur *historia Speciei, ortus, abolitionis, & differentia sexus.*

exactius definire tentavi, quem in hoc ſpecimine tibi, amice Lector! offero. Nec inutilem aut præcocem laborem meum credes, ſi in animum induxeris: Principes olim, invita & diſſuadente quamvis œconomia natura, exterminandis venatui & ſegeti nocivis animalibus, lupo, accipitre, paſſere &c. occupatos, jam eo curas omnes convertere, ut noxiæ humano generi Monachorum ſpecies exſtirpentur, foreque ut ſcriptores ſeculi noſtri, qui deperituras has ſpecies ſolertius determinare prætermiſerunt, a poſteris ſummæ incuriæ accuſentur, ſi futura ætas, deficientibus certis uniuscujusque ſpeciei characteribus, conſervandas fors ſculptas aut pictas Monachorum effigies a ſe invicem diſtinguere, certoque nomine definire in vanum laboraret, & ad vagas ac fluctuantes, quæ de Monachis exſtant, deſcriptiones relegaretur.

His, quæ addam, non habeo; & ſi haberem non adderem, ne ultra præfationis limites excurram.

Dabam Auguſtæ Vindelicorum
28. Decembris. anno Chr.
1782.

TER-

TERMINI MONACHOLOGIÆ
ET
EXPLICATIO TABULARUM.

Tabula I.

f. 1. *Caput pilosum, cum macula nuda in vertice.*

f. 2. *Caput setosum, sulcatum corolla lineari.*

f. 3. *Caput rasum, capillitio hemisphærico.*

f. 4. *Caput rasum, corolla pilosa continua.*

f. 5. *Caput rasum, corolla pilosa interrupta.*

f. 6. *Velum Monachæ.*

f. 7. *Velum faciem operiens.*

f. 8. *Cucullus versatilis.*

a. Margo sinuatus et dorsum gibbosum cuculli versatilis.

b. Cuculli facies posterior apice truncato.

Tabula II.

f. 1. *Cucullus versatilis ad latus dextrum protractus.*

f. 2. *Cucullus laxus latior.*

f. 3. *Cucullus rigidus brevis, punctato-squamosus.*

f. 4. *Cucullus laxus brevior.*

f. 5. *Cucullus laxus pallii, absorbens cucullum laxum tunicæ.*

f. 6. *Cucullus mobilis, subcordatus, demissus.*

f. 7. *Cucullus mobilis, infundibuliformis, caput tegens.*

f. 8. *Demissus.*

f. 9. *Cucullus mobilis, subcordatus, caput operiens.*

f. 10. *Scutum pectorale subrotundum.*

f. 11. *Scutum dorsale angulatum.*

f. 12. *Scutum dorsale cuspidatum.*

Tabula III.

f. 1. *Cucullus mobilis acuminatus.*

f. 2. *Scutum dorsale linguiforme.*

f. 3. *Manica æqualis lata.*

f. 4. *Manica æqualis replicata, seu retusa.*

f. 5. *Manica angustata.*

f. 6. *Manica larga.*

f. 7. *Manica saccosa.*

f. 8.

f. 8. *Manica sacculosa.*
f. 9. *Scapulare strictum.*
f. 10. *Scapulare latum.*

Tabula IV.

f. 1. *Scapulare obtusum.*
f. 2. *Scapulare signatum.*
f. 3. *Scapulare lauticaudum, anticum.*
f. 4. *Scapulare laticaudum, posticum.*

Tabula V.

f. 1. *Cingulum teres seu funis trinodosus linteus.*
f. 2. *Cingulum teres seu funiculus linteus duplex et quinquenodosus.*
f. 3. *Anus semitectus prætexta pannea.*
f. 4. *Anus caligatus,*
f. 5. *Sandalium pedis subcalceati.*
f. 6. *Calceus pedis calceati.*

Tabula VI.

f. 1. *Cingulum coriaceum cum fibula ferrea.*
f. 2. *Cingulum laneum.*
f. 3. *Anus semitectus prætexta lintea.*
f. 4. *Crepida lignea.*
f. 5. *Crepida coriacea.*
f. 6. *Planta pedis lignea.*

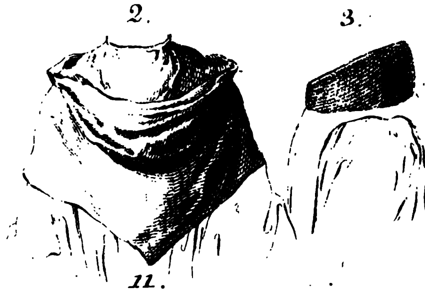
Mo-

3.
2.
1.

8. a.
5.
4.

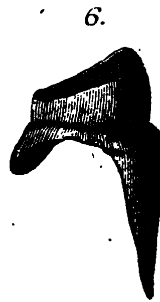

8. b.
7.
6.

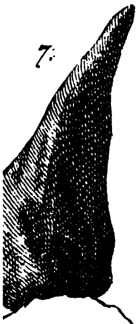

1.

2.
3.
11.

4.
12.

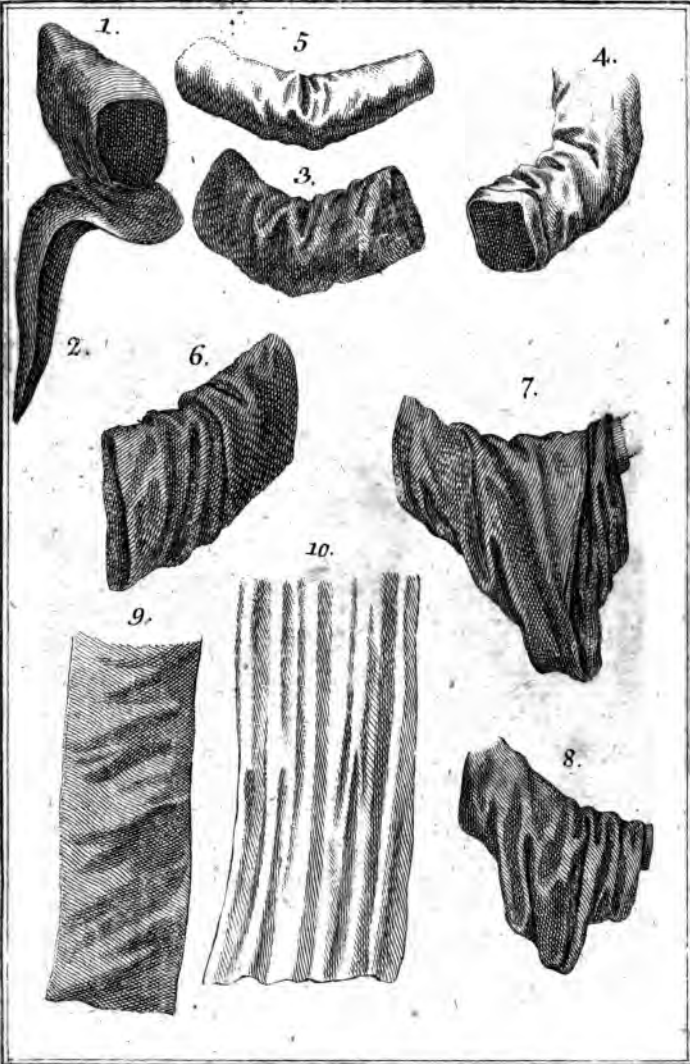

5.
10.

6.

7.

8.

9.

1.
5
4.
3.
2.
6.
7.
10.
9.
8.

1.

2

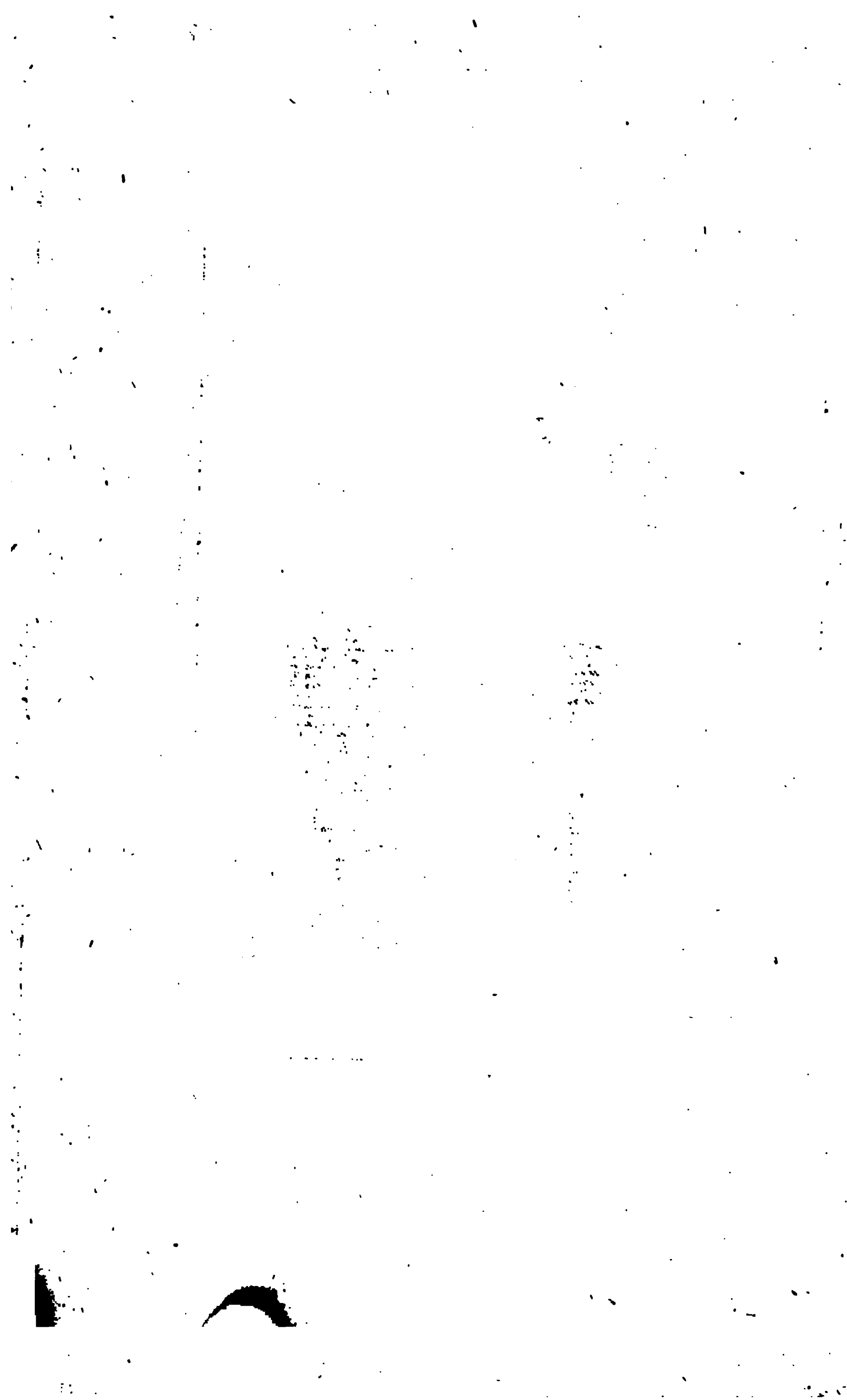

3.

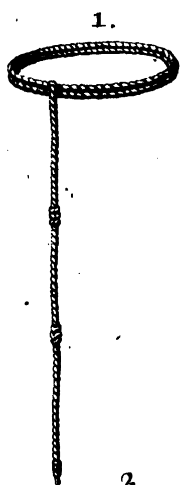

4.

1.

2.

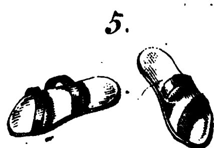
3.

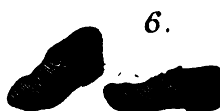
4.

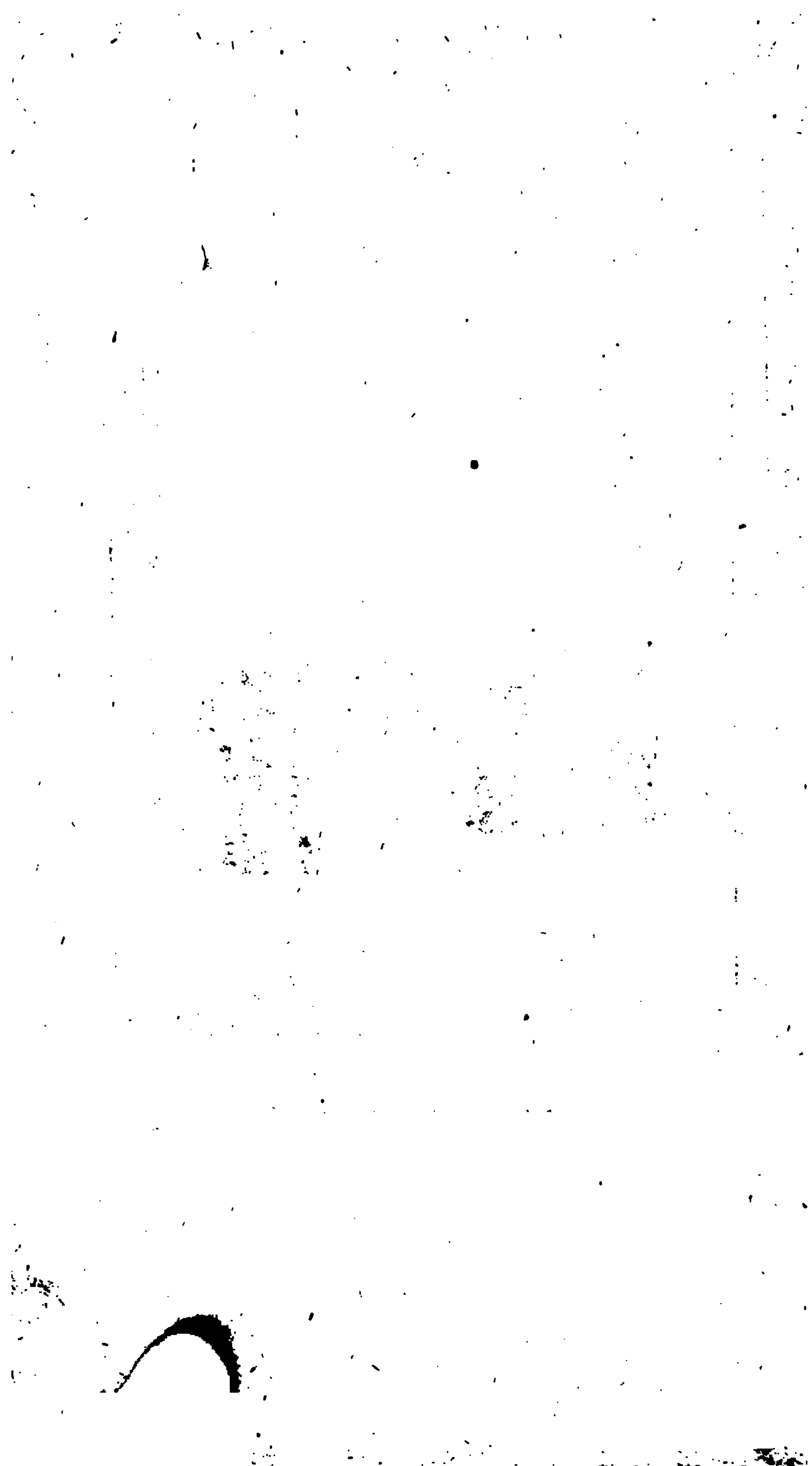

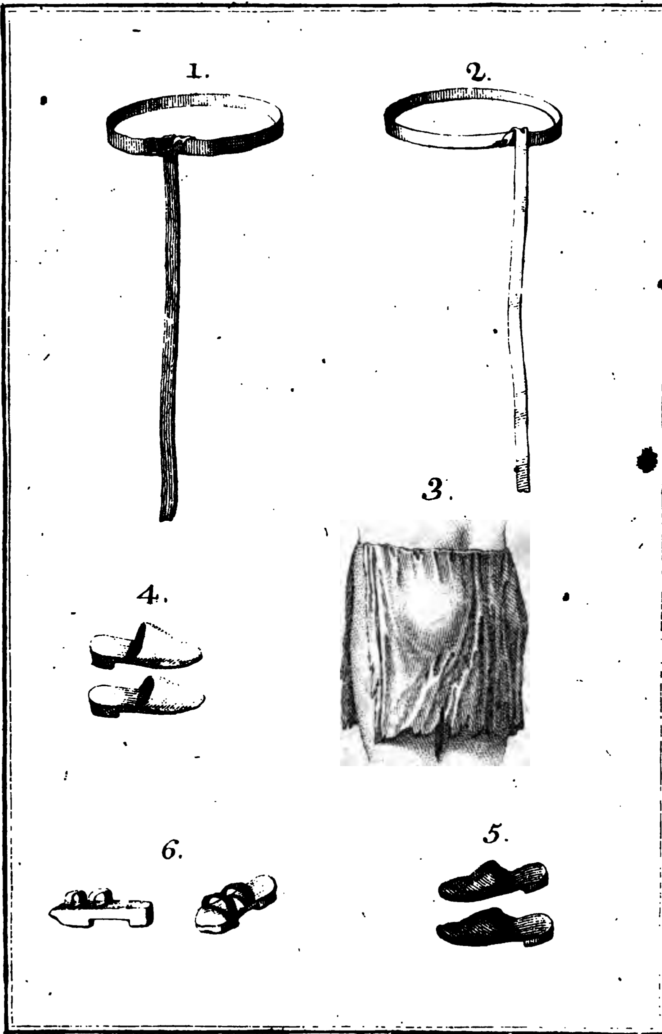
5.

6.

1.
2.
3.
4.
5.
6.

MONACHUS.

DEFINITIO. Animal anthropomorphum; cucullatum; noctu ejulans; sitiens.

DESCRIPTIO. Corpus Monachi bipes, erectum, dorso incurvato, capite depresso; semper cucullatum & undequaque vestitum, si in speciebus quibusdam caput, pedes, anum, manusque nudas excipias. Cæterum: animal avarum, fœtidum, immundum, siticulosum, iners, inediam potius tolerans quam laborem. Oriente occidenteque sole, præsertim vero noctu, congregantur Monachi, & uno clamitante clamant alii; Ad sonum campanæ concurrunt omnes; Incedunt fere semper bini; Vestiuntur lana; Vivunt e rapina & quæstu; Mundum sui tantum causa creatum esse prædicant; Coeunt cladestine, nuptias non celebrant, fœtus exponunt;

In propriam speciem sæviunt, & hostem ex insidiis aggrediuntur.

Sexus alter a mare vix differt, nisi capite semper velato, sed Monacha mundior, minus siticulosa, e domo, quam mundam servat, nunquam prodit. Junior ludibunda omnia arripit, undequaque circumspicit, mares nutitando salutat. Adultior & anescens mordax & maligna evadit, irata maxillas ore hiante exagitat; Monachæ vocatæ respondent: Ave; Data venia garriunt promiscue, tinniente campana abrupto sermone obmutescunt.

DIFFERENTIA. Homo loquitur, ratiocinatur, vult. Monachus, mutus nonnunquam, ratiocinio & voluntate caret, regitur enim tantum arbitrio superiorum. Hominis caput erectum; *Os homini sublime dedit cælumque tueri jussit & erectos ad sidera tollere vultus;* Monachi caput depressum, oculis in terram dejectis. In sudore vultus panem quærit homo; Monachus otiosus saginatur. Homo inter homines habitat; Monachus solitudinem quærit, & sese abscondit, lucifuga. Unde patet: Monachum genus esse mammalium distinctum ab homine, medium inter hominem & simiam, huic proximiorem,

rem, a qua vix non voce & victu differt. *Simia quam similis turpissima bestia vobis!*

LOCUS. Habitat sponte versus Austrum, coacté versus Septentrionem; multiplicatis speciebus feraci monstrorum Africæ vix cedens.

USUS. Terræ pondus inutile. Fruges consumere nati.

I. MONACHUS BENEDICTINUS.

Monachus benedictinus: imberbis; Capite setoso, corolla lineari sulcato; Pedibus calceatis; Ano caligato: Veste nigra lanea corpus totum & pedes circumambiente; Cucullo laxo, subrotundo, lato; Scapulari pendulo, plano, latitudine abdominis; Collari rigido, albo-emarginato; Cingulo lato laneo aut holosericeo; Pallio nigro descendente usque ad talos. Tegmentis internis plerumque nigris, indusio e manica, angustata ad radicem manus, prominulo.

Habitus Monachi benedictini gracilis, incessus tardigradus, capite minus depresso.

Clamat ter quaterve de die & media nocte, nonnunquam primum ad cantum galli, sono profundo, tardo; & tum induitur tunica crispo-plicata, lata, manicis largissimis, caput vero tegit bireto quadrangulari.

Omnivorus; jejunat raro; hora quarta post meridiem sitit, & ad *haustum* convocatur; Auri sacra fame vexatur; nummos studiose conquirit, & in ærarium congerit. Nonnulli vegetant tantum, alii studiis delectantur, e. g. Congregatio Mauri in Gallia.

Ex-

Extra domum deponit cucullum (*) & ſcapulare cingulo ligat; caput contra aeris injurias pileolo criſtato, & pileo biplicato tuetur.

Fœmina caput velo ſubtus albo, ſupra nigro, & frontem, genas, pectusque ſudario albo abſcondit.

Varietatis utriusque ſexus infinitæ, in loco natali deſcribendæ, ignotis veris characteribus.

Habitat in collibus, *Colles Benedictus amabat*. Peregrinus in urbibus.

(*) Connectit Eccleſiaſticos cucullo deſtitutos cum Monachis eucullatis; *Natura non agit per ſaltum.*

II. MONACHUS DOMINICANUS.

Monachus dominicanus, imberbis; capite raso, corolla pilosa, lata, continua; Pedibus calceatis; Ano. caligato; Tunica lanea textili alba, loro, tres digitos lato, cincta; Cucullo versatili, versus cervicem gibboso, margine sinuato, ad apicem obtuse truncato; Appendice cuculli, seu scuto pectorali, rotundato, dorsali acuminato, cum sutura longitudinali utrumque hoc scutum dividente; Manicis æqualibus latis, replicatis; Collari albo, quod vix apparet, cum potissimum mentum crassum & adeps nuchæ cervicis in truncum corporis excurrat; In lucem prodiens pallio nigro laneo longo, cum cucullo scutoque pectorali & dorsali nigro, inferiorem album tegente, induitur. Tegmentis interioribus albis potissimum, manica interulæ stricta, infra latiorem prominente.

Fratres laici, pallio destituti, cucullum & scapulare nigrum nunquam deponunt.

Habitus Monachi Dominicani hypocrita; incessus lascivus; facies perfida. Latrat media nocte, voce ingrata, rauca.

Eximio olfactu pollet, vinum & hæresin e longinquo odorat. Esurit semper polyphagus,

Ju-

Juniores fame probantur. Veterani, relegata omni cura & occupatione, gulæ indulgent, cibis ſucculentis nutriuntur, molliter cubant, tepide quieſcunt, ſomnum protrahunt, & ex Suis diæta curant, ut eſca omnis in adipem tranſeat, lardumque adipiſcantur. Hinc abdomen prolixum paſſim præſeferunt; ſenes ventricoſi maximi æſtimantur. Virginitatis ſacræ oſores in venerem volgivagam proni ruunt.

Generi humano & ſanæ rationi infeſtiſſima ſpecies, in cujus creatione non ſe jactavit auctor auctor naturæ. Prædam e longinquo ſpeculatur, & indicantibus aliis concurrit, eam niſu aſtuque adſequitur & in accenſum rogum compellit; dum circumſtans Monachorum, ſanguinem & mortem anhelantium, corona miſeræ prædæ cruciatibus inſultat, ſibique ululatu horrendo & execrabili latratu applaudens, ſpolia inter ſe dividit. Crudeliſſimum omnium inquiſitorem generalem dicunt, qui obtutu ſolo enecat. Peſſimi in Hiſpania, Luſitania, & America meridionali. Sed nec noſtrates veneno carent, lethales ſi in clima calidius transportentur. Verſipelles, jam albo jam nigro colore veſtitos, voluit natura, ut dubii omnes metuerentur ab omnibus; Ne nimium ſævirent, creator beneficus humano generi imperantes dedit, qui ſpeciem hanc aut exterminent, aut excantationibus innocuam reddant.

Mo-

Monacha dominicana præter velum nigrum & mores candidiores non differt a mare.

Sequitur M. D. leges Dominici Hiſpani, qui primus in genus humanum, annuente ſummo Pontifice, igne ſæviit, & ne deeſſent, qui rabiem hanc exterminatricem propagarent, ſeculo 13*tio* ordinem inſtituit Monachorum, igne & ferro doctrinam prædicantium.

Simbolum ſpeciei canis rabie perculſus, facem accenſam præ ſe ferens, tormenta, rogum, mortemque minitans.

III. MONACHUS CAMALDULENSIS.

Monachus Camaldulensis, barbatus, barba in pectus demissa; Capite setoso, corolla lineari sulcato; Ano caligato; Pedibus calceatis, planta calcei lignea; Tunica alba, pannea, rudi, pedes lambente; Cucullo rotundo laxo; Manicis æqualibus latis; Scapulari, tunicæ longitudinem æquante, ligato cingulo panneo albo: Collari stricto, adsuto tunicæ. Pallio albo, lato, corpus totum involvente, ad pedes usque; Interula lanea indusii loco, cum cilicio, spinoso nonnunquam, dorsum radente.

Habitus Monachi Camaldulensis austerus; incessus gravis.

Gregatim cantat septies de die & media nocte, sono gutturali, profundo, tardissimo; Silet domi; Occupatur contemplando, ut ajunt; Vegetat otiosus; Prodit rarissime.

Victitat piscibus, ovis, vegetabilibus; tempore jejunii legumina & farinam oleo inquinat; Sitim vino pellit.

Prodiens calceamenta lignea deponit & calceos induit.

Fratres laici loro cinguntur.

Fœmina non nisi capite velato a maribus discrepat.

Habitat in montibus sylvosis.

Obediunt Camaldulenses regulæ Benedicti, e præscripto Romualdi cujusdam, qui monachos tunica alba vestitos per scalam in cœlum ascendere somniavit, & visione hac admonitus vestem nigram Benedictinorum in albam mutavit. Extincta hæc species in ditionibus Monarchiæ austriacæ anno 1782.

IV.

IV. MONACHUS FRANCISCANUS.

Monachus franciſcanus imberbis; Capite raſo, corolla piloſa continua; Pedibus ſubcalceatis; Ano ſemitecto; Tunica fuſca pannoſa; Cucullo mobili, ſubcordato, brevi; cum appendice ſeu ſcuto pectorali ſubrotundo & dorſali triangulari, decurrente infra funem trinodoſum linteum album, quo bis cingitur abdomen; Manicis æqualibus, amplis ſatis, ut intra eas manus abſcondantur; Scapulari nullo; Pallio fuſco infra anum finiente, connexo fibula oſſea circum pectus. Interula pannea induſii loco cutem fricat, cui circa nates adligatur prætexta pannea, ad genua fere porrigens.

Habitus Monachi franciſcani ruſticus; inceſſus menſuratus; Tunica undequaque ſacculis ſcatet; cucullaribus, quo comeſtibilia abſcondit; axillaribus, in quibus fermentat tabacum; pectoralibus, pro pixide; manicalibus, pro ſtrophio conſervando. Hircum olet; Auri & argenti contemptor ventrem tantum curat, quem bis quotidie carne aut piſcibus replet; Ruminat interdiu otioſus; Mendicans benefactoribus detracto cucullo herbam nicotianam porrigit; Icunculas, ſchedulas triquetras, amuleta, aliasque hujus farris nugas, mira metamorphoſi, in vinum &

cibum transmutat. Dimicat cum suis, & hostem non raro clam trucidat.

Cantat sæpius de die & nocte media usque ad crepusculum, voce alta clamosa.

Corporis vires juniorum per annum unum probantur; species spuria, quam Hybernam dicunt, intellectum quoque excolit.

Monacha Franciscana tela nigra caput velat; ceterum mares imitatur.

Assectarum hujus ordinis innumeræ varietates, obscuriores, moribus, vestitu & habitu diversæ.

Habitat in oppidis & urbibus.

Genuinus Francisci filius, & æternus, si fides habenda Patri Franciscanorum, qui divino numine se afflatum putans, prædixit: interiturum prius genus humanum, quam hanc speciem; ne fors turbetur œconomia Naturæ, cum, vel sublata unica cimicis specie, catena, qua creaturæ omnes cohærent, rumperetur.

Primum laborum Franscici socium Porcum fuisse annales speciei narrant. Dubius enim Franciscus, qua ratione persuaderet Innocentio III, ut suam vivendi rationem approbet, suem vidit in luto se volutantem, cujus exemplo tractus luto quoque se immersit, & derelicto dein comite lutosum sese summo sacerdoti ostendit; qui motus hac pietate legibus Francisci benedixit ad initium Sæculi 13ii. Ita Sus Minervam.

V. MONACHUS CAPUCINUS.

Monachus capucinus; Mento, genis & margine oris superiore barbatis; Capite raso, corolla pilosa ad sinciput interrupta; Pedibus subcalceatis; Ano & collo nudo; Tunica fusca, pannosa, frustis panni abrasi undequaque adsutis, cum plicis duabus abdominalibus. Cucullo mobili, elongato, acuminato, versus apicem subulato, infundibuliformi; Manicis æqualibus latis, brachia villosa tegentibus; Scapulari nullo; Fune linteo albo trinodoso; Pallio ad anum abrupto, quo dorsum, abdomen & manus involvuntur. Tegmentis interioribus nullis.

Habitus Monachi capucini miser; incessus ignavus; facies torva, Simiæ satyro maxime affinis. Odorem tetrum spargit. In cucullo & loculis sub axillis omnia abscondit & conservat. Tunica replicata absque impedimento cacat & mingit, anum fune abstergit. Dorsum facile flectit, & ad nutum magistri procumbit humi. Aurum & argentum non tangit, sed venatur pediculos, quibus vexatur, & quos non occidit; pugnat tamen cum confratribus. Rabies irati mitigatur, si mulceatur barba, quam summa cura pascit. Ejulat fixis diei & noctis temporibus, sono nasali, ingrato. Vorat & bibit omnia, silet sæpius,

pius, vix cogitat; Efuriens prodit & cibum mendicat. Stramenta pro lectulo congerit.

Monacha capucina velo superiore nigro, inferiore albo, utroque ad frontem subcordato; Collo nudo; Pectore sudario albo munito.

Juniores bajulando ligna, mundando utensilia, verrendo quisquilias, terram lambendo anno uno probantur, ut innotescat: quid valeant humeri, quid ferre recusent.

Fratres tertiarii, capite setoso, velut larvæ, nondum totum Monachum induerunt, & cucullo destituuntur.

Habitat in oppidis, etiam urbibus sese intrusit.

Soboles Francisci, reformata a Matthæo Bassi.

VI. MONACHUS AUGUSTINUS DISCALCEATUS.

Monachus augustinus discalceatus, imberbis; Capite raso, corolla pilosa continua, pileolo nigro rotundo quinquepartito; Ano semitecto; Collo nudo; Pedibus subcalceatis; Tunica nigra pannea, lata satis, loro nigro, cujus frustum liberum ab umbilico infra genua descendit, lumbos circum constricta; Cucullo mobili, brevi, subcordato; scuto pectorali rotundato, dorsali vero in angulum acutum coarctato; Manicis æqualibus ad manum retusis; Pallio nigro ad femora usque porrecto, officulo albo connexo; Indusio laneo.

Habitus Monachi augustini discalceati imbecillis, facies crapulenta, incessus titubans. Cantat de die nonnunquam, & media nocte, sono melodo, alto; interdiu otium inter & crapulam marcescit. Vindobonensis intestina Principum, aromatibus farcta, custodit.

Carnivorus; insedabili siti cruciatur, sed hydrophobus aquam non fert; dum vero sitim aridam, miserum torquentem, vino sedare cupit, sitis altera crescit. Vino sepultus vinum somniat. Gemmante vite lætius cantat.

Hebetato per vinum largius haustum stimulo, segnis in Venerem, sexum alterum negligit; hinc rara Monacharum hujus speciei cœnobia, nulla vero in Germania vitifera.

Habitat in urbibus & pagis prope sylvas.

Regitur legibus Augustini, a Thoma quodam lusitano, an in melius an in pejus? reformatis sæculo 16to.

VII.

VII. MONACHUS TRINITARIUS.

Monachus trinitarius, imberbis; Capite raso, capillitio hæmisphærico; Pedibus subcalceatis; Ano semitecto; Tunica pannea, alba, loro nigro, ad marginem scapularis prominulo, ligata; Cucullo laxo, albo, cum scuto pectorali brevi rotundato, dorsali vero longiori cuspidato. Scapulari stricto, tunica breviore, signato. Manicis æqualibus replicatis. Pallio fusco, femora versus demisso, cum cucullo fusco, cucullum album tunicæ absorbente. Scapulari & pallii latere sinistro cruce rubra & cærulea signatis; Indusio & prætexta lanea.

Habitus Monachi trinitarii gravis; Incessus properans; Facies exotica. Clamat media nocte voce dissona, ingrata; Domi ichtyophagus; extra septa monasterii, quamprimum aquam, sicco quamvis pede, transiit, polyphagus, intestinis animalium semper vescitur, & inde Gallis *Mange-trippes* audit. Carnem humanam appetit, nundinatione hominum occupatus, Europæos spoliat, prædamque piratis Africæ & Asiæ advehit, servos empturus. Ex Oriente redux senectam, seu barbam, induit.

Peregrinantium & nundinatorum more propria uxore caret — nisi fors in Hispania æstuante climate — & aliena utitur. Maritus, cujus domum monachus Trinitarius subit, cornigeri cervi meminerit, qui Patres speciei, Joannem de Matha & Felicem a Valois, semper comitatur, omnesque imminentis periculi admonet. Patres hi, cervi hortatu, asseclas suos, utpote a reliquis Monachis victu & moribus jam dissentientes, separarunt & in propriam speciem coegerunt, sæculo XII.

Absoluta migratione hybernat in urbibus.

VIII.

VIII. MONACHUS CARMELITA CALCEATUS.

Monachus carmelita calceatus, imberbis; Capite raso, corolla pilosa continua; Pedibus calceatis; Ano caligato; Tunica fusca pannea, loro nigro ad umbilicum infra scapulare latum constricta; Cucullo laxo, lato; Scuto pectorali brevi, rotundato, dorsali triangulari, apice anum attingente; Collari panneo fusco; Manicis æqualibus latis; Pallio albo, laneo, tunicam æquante, cum cucullo laxiore & scuto dorsali & pectorali subrotundo, omnia tunicæ inferioris additamenta tegente. Indusio linteo, interula pannea.

Habitus Monachi carmelitæ calceati robustus; facies vegeta; frons impudica; humeri ampli, incessus durus.

Saginatur carne. Clamat de die & noctu voce aspera.

Pugnax & libidinosus jurgia & rixas quærit, ad ineunda cum singulis suæ speciei Monachis certamina proclivis. Irato obviam ire periculosum est. Sed & nocturnas rixas amat & Veneris certamina. Genitalibus maximis gaudens, præsertim in Gallia, mulieribus facile vim infert.

Mo-

Monacha ſequentis ſpeciei huic quoque Carmelitæ ſervit.

Habitat in urbibus.

Originem a Monte Carmelo ducit, & ſe filium Eliæ & Eliſæi eſſe jactat; ſed degener altæ virtutis patrum eſt, ſi quis unquam!

IX.

IX. MONACHUS CARMELITA DISCALCEATUS.

Monachus carmelita discalceatus, imberbis; Capite raso, corolla pilosa continua; Pedibus subcalceatis; Ano semitecto. Tunica fusca, pannea, ligata loro nigro, lato, infra scapulare strictum, obtusum, tunica brevius. Cucullo laxo, lato, sinuato, cum scuto pectorali subrotundato, dorsali acuminato; Manicis æqualibus replicatis; Pallio albo panneo ad genua porrecto, cui adhæret cucullus laxus, subversatilis, & scutum pectorale fere rotundatum cum dorsali triangulari. Indusio & prætexta lanea.

Habitus Monachi carmelitæ discalceati modestus satis; incessus tardigradus, passibus quasi numeratis.

Piscibus, ovis, lacticiniis & farina nutritur, abstinet a carne. Cerevisiam omni potui præfert, sed & vinum quotidie gustare cogitur. Cibo satiatus ex instituto dormit, clamat vero media nocte voce monotona, profunda. Juniores pediculosi e cœtu ejiciuntur.

Monacha carmelita, austerior nonnihil, præter caput faciem quoque velat, & in concionem convocata pallio longiori, quam mares, vestitur.

A-

Alii gregatim habitant in urbibus, alii in eremo artificiali subsolitarie vagantur. Hi crepitaculum quasi in cauda gerunt, veluti Crotalus. Quoties enim stimulo carnis aguntur, toties pruritum hunc suum pulsando campanam fratribus annuntiant, quorum unus quisque gratulabundus repetito clangore fausto omini applaudit & sic concupiscentia unius per omnem sylvam centies resonat. Anachoretæ hi barbam pascunt, nec deponunt ex eremo reduces.

Dispersa hæc olim per Asiam species in familias ab Alberto Patriarcha Hierosolymitano anno 1205 coacta, restituta fuit seculo 19no a Theresia virgine hispana, qua jubente, sepositis caligis, anum & pedes denudavit.

X.

X. MONACHUS SERVITA.

Monachus servita, imberbis sub cœlo mitiori, barbatus in terris septentrionalibus, barba bifida, sæpissime ardenti; Capite raso, corolla pilosa filiformi, ad sinciput interrupta; Collo nudo; Pedibus calceatis; Ano caligato; Tunica nigra pannea; Cucullo mobili, subcordato, cum adsuto scuto pectorali brevi rotundato, & dorsali triangulari. Scapulari lato, subtus obtuso, libero. Manicis æqualibus replicatis; Cingulo coriaceo nigro, ad pedem sinistrum defluo. Pallio nigro panneo, femora versus abrupto; Pileo lato, rotundo, circum circa caput & humeros obumbrante.

Habitus Monachi servitæ & facies Judæum mentitur; Incessus ignavus.

Cibum & potum omnem appetit. Vicinos noctu e somno excitat clamore gutturali, tremulo.

Avaritia & luxuries in hac specie sedem fixit. Usurator nummos mille modis corradit & custodit, Paupertatem præsefert, cum semper egeat avarus. Die Mercurii & Veneris usuræ & libidinis crimina expiaturus, noverca manu in culpæ expertem anum flagellis nodosis sævit.

Im-

Imberbis in Italia, barbam eo fine induit in Germania, ut Josephum Barchi Capucinum, familiarem Mariæ Julianæ Archiducis viduæ, quæ Servitam ex Italia in Germaniam transposuit, in gregem suum alliceret; gnarus: *hircum præscissa barba in alienos greges non transire.* (*) Hoc pacto Capucinus & australis Servita in unum coaluit, prodeunte ex hoc connubio hybrida Servitæ nostratis specie.

Bigamus; binas enim Monacharum varietates nutrit. Aliæ reseratæ, aliæ regulatæ dicuntur; Illæ a Servita Monacho nonnisi velo diversæ, *neque laborant, neque nent, sed crescunt velut lilia campi;* Hæ stella cærulea in fronte, & macula rubra versus mamillam sinistram notatæ, idololatræ, Mysteria priapeja 26*ta* cujusvis mensis & sexta Januarii celebrant, (**) Hierophante Servita.

Habitat in urbibus.

Monachus Servita septem mercatoribus italis originem debet, inde Avaritiæ & usuræ studium; Primum cœnobium speciei hujus in suburbio florentino, inde luxuries.

XI.

(*) Plinius Hist. nat. l. 28. cap. 13.

(**) Regelbüchel zum Gebrauch des Regelhauses. Innsbruk 1614.

XI. MONACHUS LA TRAPPE.

Monachus la Trappe, imberbis; Capite ſetoſo, ſulco lineari circumſcripto; Lignipes, calceis enim ligneis incedit. Ano caligato; Cucullo nigro, mobili, acuminato, brevi; Tunica alba pannoſa; Scapulari nigro ſtricto, ligato cingulo nigro laneo; Manicis anguſtatis; Collari rigido albo; Induſio laneo. In concionem convocatus calceis induitur & tunica latiſſima alba, manicis largis, cucullo linguiformi, elongato.

Habitus Monachi la Trappe lugubris; inceſſus lente feſtinans; obtutus meditabundus.

Miſanthropus, hominem & propriæ ſpeciei individua fugit, oculis ſemper terræ affixis.

Mutus, ejulat corpore contortuplicato ſæpius de die & noctu, ſono murmurante flebili.

Phytiphagus, baccis, pomis, pyris, rapis, oleribus nutritur. Succo e fructibus carnoſis expreſſo potatur.

Grex Monachorum, quos aut perfidus & veſanus amor, aut omnium rerum amiſſio & deſperatio recuperandi, aut vitæ tædium in

in cœtum unum congregavit. Re nulla terretur Latrappius. Meliora non expectanti mori optimum videtur; In fordibus, lamentis, luctuque continuo jacet; dormit in tumba; sapientiam, quæ, ab iis, qui desperant, recedit, stultitiam esse asserit. Aegroto remedia non porriguntur, desperatis enim medicinam adhibere vetat Hippocrates. Moribundus cineribus imponitur & circumstantibus confratribus, quorum unusquisque miseri fato invidet, exspirat.

Destructionem, non vero sui multiplicationem in votis habet; nec sexum alterum cognoscit.

Solus ex omnibus Monachis laborat, arat, terramque fodit; sed fructu laboris sui fruuntur superiores speciei, qui laute vivunt & prandent. *Sic vos non vobis fertis aratra.*

Benedicti nepotes, Bernardi filii, e Cistercio in desertum profugerunt mente capti & extra spem omnem positi. Cœnobia speciei hujus rectius asyla desperantium dices, & amentium ergastula.

XII. MONACHUS PAULANUS.

Monachus Paulanus, imberbis; Capite piloſo, cum macula rotunda nuda in vertice; Pedibus calceatis; Ano caligato; Tunica nigra panniculoſa lata; Cucullo triangulari mobili, punctato-ſquamoſo, rigido, e panno duplici acu coadunato, ita ut caput cucullo tectum cataphractum videatur; Collari nigro, albo-emarginato; Manicis largis, ad radicem manus replicatis, ad cubitum ſaccoſis, inepte ſatis ad genua usque defluentibus; Scapulari lato, ſubtus rotundato, antice ad genua usque, poſtice infra genua deſcendente, laticaudo; Scapulare hoc utrinque ſutura longitudinali dividitur in partes duas æquales & ſecatur ſutura transverſali triangulari, angulo antice ſurſum verſus pectus, poſtice deorſum verſus anum poſito. Cingulum laneum teres, cum decurrente per pedem dextrum funiculo duplici quinquenodoſo, ad mammillam ſiniſtram colligatum, tunicam & ſcapulare ſtringit. Induſium, interula & tunica, quam nec noctu deponit, oleum, quod corpus tranſpirat, redolet.

Habitus M. P. luridus; inceſſus ineptus, fluctuans; odorem exhalat rancidum, qui ſtomachum movet, & nauſeam ciet, velut oleum effuſum. Nil fœtidius crepi-

tu ventris, quem explodit. Pediculis, pulicibus, omnisque generis insectis, quæ oleo fugantur, caret.

Cantat media nocte, voce clamosa: de die stertit, aut, occupatus in otio, oleum operamque perdit.

Respuit carnes, lacticinia, ova; Vescitur piscibus, & vegetabilibus, quæ oleo ungit. Culinam hanc suam fœtidam reparat nonnihil avibus aquatilibus: Fulica atra, Mergo albello, Anate querquedula, quas pro piscibus habet, & dein rana, testitudine &c. Siti inextinguibili & stimulo carnis continuo vexatur.

Fors androgynus, sexus enim alter in hac specie nondum detectus.

Fratres laici distinguuntur Scapulari antice longiori & postice breviori.

Habitat in urbibus & oppidis.

Nata hæc species in Calabria, patria oleæ, patre Francisco a Paula, obstetricante Alexandro VI. Pontifice, seculo 15to. Franciscum hunc, totum quantum oleo maceratum, aquæ supernatasse inter miracula ferunt; sed quis nescit oleum aquæ innatare?

ALE-

ALETHOSTOMUS
PHYSIOPHILO
S. P.

Scriptorum tuorum genus etsi erat semper a me vehementer expectatum, vicit tamen opinionem meam Monachologiæ specimen, quod per tabellarium nuper accepi, legi, & relegi; Nec potuit relegentis attentio languescere tot capta blandimentis, tot excitata aculeis. Quam opportune sibilas omnium non bipedum solum sed & quadrupedum ineptissimum genus, monachos; quam festive eos admones, quam sulse castigas, quam grata novitate & quantis illecebris moraris lectorem. Id denique mihi placet: te non scrutatum es-

ſe omnes pæne monachiſmi ſordes, ne ſtomachum moveres; non excuſſiſſe unamquamque ſpeciem, ne crebra repetitione fatigares legentes. Venit jam in manus omnium libellus; Magna undique contentio, magni clamores; Diſputatur in utramque partem. Hi ſubtilitatem & elegantiam ſtyli admirari; Sermonem jocoſum venuſtum, purum, politum, plane atticum & ad notandos hominum mores præcipuum, extollere; Summæ dicendi facultati, copiæ, ubertati applaudere; Scriptum denique tuum humanitatis, venuſtatis, ſalis, leporis eſſe ſpecimen; Illi te dicendi genus inopportunum, ambiguum, ſiniſtrum, iniquum amplexum eſſe; Sermonem eſſe jejunum, turpem, ſpurcum, fœdum, impudentem, omni obſcœnitate & opprobriis refertum; Stylum rudem negligentem, confuſum; Alii te dilucidam & diſtinctam hiſtoriæ naturalis methodum, quam neque latam neque ornatam nimis eſſe oporteat, adoptaſſe, itaque ſecundum naturam enuntiaſſe ſingula, ut ab ipſa rerum magiſtra verba accepiſſe videare; omnia vero te quadam hilaritate conſperſiſſe, quæ ve-

velut condimentum palatum excitat & dum a tædio defendit orationem, audiendi sitim facit. Alii te materiam religiosam acriter & cum convitio tractasse; Jocandi hoc genus illiberale, petulans, scurille, flagitiosum, & homine libero nequaquam dignum esse. Horridum esse & obscœnum, caudam, anum, genitalia in medium adferre. Quot capita tot sententiæ; Ridet, plaudit, miratur, excusat te sanior pars, cruciat, exanimat, diripit, & e Christianorum cœtu exulare vult Physiophilum pars austerior disputantium; Rigidiores consulcant frontem; dissertiores ad mensas publico declamant; male mussitant parum obscurius iniqui: genus hoc scribendi, etsi elegans, personæ tamen & dignitatis non esse, & indicare, moribus aliquid vitii inhærere; Leges canonicas crepant fanatici; Conclamitant denique harioli, haruspices, tertiarii, hypocritæ, aniculæ, præcantatrices, conjectrices & nigra rubigine turba, præeunte, iramque numinum evocante Gabriele Weidero, qui histrioniam facit apud nos hodie, ut olim Jupiter in Plauti Amphitruone.

Ego in hac diſſenſione nec jam irritare plures nec contradicere omnibus volo. Docuit enim me experientia vehementes & acres primos plebis impetus paullatim conſilio & ratione quaſi reſtinctos conſidere & evaneſcere tandem, & hoc exſpecto momentum, ut quibuscunque rebus poſſum, tui abſentis dignitatem tuear, id quod etiam amicitiæ officium imponit. Fac interea, animo forte ſis, ſperesque fore, ut fracto impetu & gloriæ tuæ accedat incrementum, amplitudinemque nominis tui illuſtret hominum injuria. Vale.

Dabam Viennæ 3. Julii
1783.

Jo-

JOANNES PHYSIOPHILUS

ALETHOSTOMO SUO

S. P.

Amicitia tua ex omni parte in literis, quas a te proxime accepi, ſe oſtendit, non ignota quidem mihi, ſed eo gratior, quod conſuetudo & ſtudia paria nos a teneris conjungant. Nec optatius mihi accidere quidquam potuit, quam judicium tuum de Monachologiæ Specimine, cui innixus perfero eorum, qui de libello male muſſitant, imbecillitatem, contemno diſſentientis & imperitæ multitudinis auctoritatem, nec non fugaces & caducas

hariolorum, haruſpicum & hujus farris homuncionum obtrectationes. Mitto quoque delicatulos illos, qui neſciunt: Scrutatores naturæ ſuo quamque rem nomine appellare, & dudum docuiſſe Ciceronem: (*) anum & caudam in obſcœnia non eſſe.

Pueri tantum larvas & perſonas expaveſcunt, & ideo nihil habeo quod timeam Gabrielem Weiderum veſtrum, quem mimos imitari referunt & incedere altero erecto, altero compoſito ſupercilio, idque maxime latus oſtendere, quod cum iis, quas agit, partibus congruit; Narrant alii præter hæc eam eſſe Weideri ſtultitiam ut nemo hominem, eam inſcitiam, ut nemo Sacerdotem appellare poſſit.

Quam-

(*) Ad familiar. l. 9. c. 22.

Quamvis vero, ut nosti, ex hominum sermone nunquam mercedem petam, non tamen ferreus ille sum, qui non iis responderem, a quibus provocor. Ascendit, ut audio, nuperrime in rostrum quispiam, & coram amplissimo Censorum Vindobonensium Senatu impietatis accusavit Physiophilum, quod ex hominum cœtu proscripserit Monachos & placari Numen æternum posse dixerit, etiamsi muliebribus religionibus nos non implicemus. Redux Vienna P. Capistranus accusationem hanc e pugillaribus suis exscriptam, & discipuli sui additiunculis interpolatam, mecum communicavit.

Ego meum esse putavi, defensione repellere accusationem, & manifestum facere omnibus, quod, si cui forte videar plus in studio literarum versari, quam ceteri, nequaquam tamen iis utar, ut animos aliorum deterream & avocem a religione. Tu, quem fortuna

mihi dedit amicum, in cujus pectus curas omnes deponam, curabis ut & accusantis injuria & excusatio defendentis omnibus innotescat. Vale & me ama.

Dabam Neoburgi 1. Novembr.
1783.

MUL-

MULTUM HONORANDISSIME ET SCIENTIFICE

DOMINE PHYSIOPHILE!

Est antiquum et in experientia fundatum proverbium, quod montes et valles nunquam conveniant, bene vero homines. Et in istis proverbiis semper latet aliquid veri, sicut statim videbit Dominatio vestra. Ego scilicet jam a longo tempore optavi, ut possim venire in correspondentiam cum D. V., cujus spiritum & intellectum multum præconisavit mihi R. P. Capistranus a Mulo Antonii, qui est meus consangineus; & quia habemus eundem S. Patrem pro fundatore (Ego enim

fum

ſum humilis franciſcanus ſtrictioris obſervantiæ, & ille eſt laxioris obſervantiæ, quia caligas portat & calceos, & nigrum habitum & etiam funem minus craſſum, & non toties jejunat ſicut nos franciſcani, & in choro non tam fortiter clamat ſicut nos) ideo ſumus dupliciter cognati invicem, ſemel carnaliter et altera vice ſpiritualiter; ſic multam confidentiam ponit in me antefatus P. Capiſtranus, & quando venio in hanc civitatem pro collecta, ſic ſemper ipſum viſito & me multum amat. Tunc accidit, quod anteheri fuerim ordinatus a R. P. Quardiano conventus noſtri — qui aliquot milliaribus ab urbe diſtat — ut eam in civitatem pro mendicatione lardi, & ſic etiam viſitavi hunc meum carnalem & ſpiritualem Patruelem, quem inveni in lecto propter indigeſtionem, quæ eſt ejus infirmitas ordinaria; nam, inter nos ſit dictum, eſt parum vorax, & iſti fratres conventualium fere omni altero die habent duplex, quia celebrant Feſta Ordinis & Sanctorum tam ſtrictioris quam laxioris obſervantiæ, quod nos franciſcani non facimus, quia Sancti ex ordine

con-

conventualium juxta nostram opinionem sunt viliores quam nostri, qui sumus veri filii Francisci & illi tantum sunt spurii, vel potius proselytæ; & ideo etiam semper in processionibus & funeribus habemus præcedentiam & etiam in conciliis, quando suæ Sanctitati placet convocare concilium generale Ecclesiæ. Itaque quando me vidit, statim mihi porrexit manum & mihi illam pressit & exclamavit: Bene est, quod hic sis Pater Onuphrie! Ego me non possum levare e lecto, & ideo te rogo, ut scribas Amico meo D. Physiophilo, & ipsi dicas meo nomine, quod acceperim per aliquem bonum amicum orationem istam, quam tenuit Viennæ persona aliqua characterisata & etiam ecclesiastica coram censura regia contra librum: Specimen monachologiæ; quam orationem eidem accludes, & quia habeo fiduciam in te, ideo rogo ut citissime hanc commissionem facias; quod etiam cum multa delectatione pollicitus sum, & tantum adhuc visitavi aliquos benefactores, qui hic sunt rari, quia in ista civitate sunt multi hæretici, Lutherani & Calvinistæ & etiam Herrnhuteria-

riani, quos Deus benigne velit convertere, nam isti sunt pessimi, quia neque credunt in Deum Patrem, Filium & Spiritum sanctum, & præter baptismum non cognoscunt alterum sacramentum; breviter sunt hic mala mixta bonis, & boni sunt rari, parum enim dant elemosynæ, & sæpe per totum diem non possum extorquere tres aut quatuor libras lardi; Tunc quando veni ad meam hospitissam, ubi semper dormio, sed in omni honore, quia est vidua respectabilis & tertiaria nostri ordinis in fama sanctitatis, sic statim accepi plumam & scripsi. Sed quando volui includere orationem: Ecce! vidi quod sit germanica; & tunc dubitavi, an V. D., quæ est nata in Westphalia ut audio, etiam comprehendat linguam germanicam; igitur statim, relicta sententia minus probabili, tutiorem secutus sum, & stante pede hanc orationem in latinum transposui; sed sub scribendo variæ objectiones & argumentationes & dubitationes mihi occurrerunt, quas semper ex parte adnotavi, & inde non mirabitur V. D. si hic simul inveniet commentarium philologicum, ubi pro

meo

meo tenui modulo philoſophica, hiſtorica, polemica, moralia & etiam theologica congeſſi. Miror, quod iſti Viennenſes ſint tanti germanici Michaeles, & non ſciant ſcribere latine.

Rogo denique pro mea iſta opera ut V. D. velit me etiam recommendare P. Capiſtrano, ut mihi aliquando concedat ſtipendia pro miſſa, ſi aliqua habet ſuperflua, quod ſuſpicor, quia habet multos benefactores; Ego valde indigerem pro jentaculo & ſtrophiis, & tabacco; & in noſtra parva civitate P. Quardianus & Superiores, qui habent aliquam dignitatem, ſtatim omnia ſtipendia ad ſe trahunt, & nobis pauperculis nihil relinquunt. Certo etiam faciam unum Memento in Miſſa pro Dominatione veſtra, & Deus millies recompenſabit. Cæterum lætor quod habuerim occaſionem, ut ab initio dixi, innoteſcendi V. D. quod non fieri potuiſſet, ſi ipſa fuiſſet mons, & ego vallis, quod erat demonſtrandum. Recom-

mendo me humillime suis precibus & benevolentiæ

Dominationis Vestræ

Augustæ Vindelicorum
5ta Octob. 1783.

humillimus Servus
Fr. Onuphrius
a tentationibus Antonii Eremitæ,
p. t. Studiosus Theologiæ
in primum annum.

P. S. Ut cito & secure perveniat ista epistola ad D. V. signabo eam ab extra cum litteris S. A. O. P. N. quod est idem ac: S. Antoni de Padua ora pro nobis, qui Sanctus est valde bonus pro rebus perditis, ut cito iterum inveniantur.

ACCUSATIO SPECIMINIS MONACHOLOGIÆ

CORAM

CENSORIBUS REGIIS VINDOBONENSIBUS.

IN

LATINUM TRANSPOSITA

A

FRATRE ONUPHRIO

O. S. F. ST. OB.

Ego deberem esse nimium longe excurrens, si coram vobis omnia elogia adducere deberem, quibus illuminati & pii Patres Ecclesiæ in omnibus temporibus regulares ordines honoraverunt & recommendaverunt. (1) di-

(1) Observabit Dominatio Vestra, quod statim ab initio Orator ordines regulares cum monachis confundat. Et tamen sæpe nobis dixit P. Pachomius ab aratro Procopii, Magister Novitiorum — qui fuit vir vere spiritualis & doctus, & valde bonus amicus meus, cum quo sæpe vesperi me in Domino cum poculo vini delectatus sum — quod omnia quæ bona & pulchra de Regularibus apud sanctos Patres dicuntur, de monachis tantum valeant, & non de iis Regularibus, qui non habent caputia cum liripipiis, & qui non habent privilegium mendi-

Cyprianus (*) vocat ſanctas virgines, *florem eccleſiaſticæ plantæ, ornamentum gratiæ ſpiritus, & partem nobiliorem chriſtiani gregis.* (2) Gregorius Nazianzenus, quando pro monachis loquitur, dat iis teſtimonium, (**) quod illi cum zelo ſuæ orationis, & cum merito ſuarum virtutum chriſtiano populo pro honore, eccleſiæ pro baſi & columna, fidei pro corona & omnibus pro ſuſtentaculo totius ſint.

dicantium juſto titulo a ſanctis Pontificibus; Ergo hic erravit longe Orator, & debuiſſet melius diſtinguere, quia, qui bene diſtinguit bene docet, dicit R. P. Lector.

(2) Præſtanter dicit; Ego quidem multum amo has Virgines, & præcipue Clariſſas, ſeu Franciſcanas; Fui nonnunquam viſitatum cum P. Confeſſario moniales, & vidi pulchras, quas magis amarem quam flores, & ornamenta eccleſiaſtica, e. g. veſtem miſſalem & cappam epiſcopalem, & omnem gregem chriſtianum. Promiſit mihi P. Quardianus, quod finito ſtudio theologico me ſubſtituet P. Confeſſario conventus, ſuper quo ego multum gaudebam & etiam moniales; Recte etiam facit Orator, ut mihi apparet, quod ſtatim ordiatur a monialibus, quia certe politia exigit, ut de monialibus in eccleſia primum loquamur.

(*) *Cyprianus de diſcipl. & hab. Virg.*

(**) *S. Gregor. Nazianz. pro Monach.*

sint. Hieronymus (*) scribit: esse choros monachorum & virginum sicut flores & sicut pretiosissimus lapis inter ecclesiastica ornamenta. Sed nemo se clarius explicat, quam id Joannes Chrysostomus in suis libris fecit — quos contra impugnatores vitæ monasticæ scribebat. Quidcunque tantum ex parte rationis & ex parte religionis adæquatum reperiri possibile est, (3) omne hoc iste tam eloquens episcopus hostibus monachorum & religionis opposuit. Omne hoc prætereo silentio; unum tantum locum non possum non adductum relinquere, qui, quemadmodum in nostros dies optime quadrat, ita etiam ex uno ore venit, cujus exlocutiones ipsis hostibus monachorum non suspectæ sunt. Est Fleuryus (**) quem tantum in extractu porrigo. „ Rationabilis Lector — ita scribit — nunquam se nimium contra damnatas opiniones Protestantium & malorum Catholicorum custodiet. (4) Nomen

(3) Hallucinatur stupendum in modum, vel male se explicat, quia non credo quod bonam causam defendit, qui omnia corradere debet, ut se defendere possit.

(4) Male argumentatur. Etiam ego sum ens rationabile, ut demonstrare possum ex Philosophia, & ta-

(*) *S. Hieronym. Ep. 4.*

(**) *Fleury serm. 3. in historia ecclesiast.*

monachi est ipsis nomen pudoris, sicut Paganis nomen Christianorum fuit. Dicebatur: Hic honestus vir, o si ille tantum non Christianus esset! Tenentur monachi pro indoctis, blasphemiantur, quasi vero essent superstitiosi, hypocritæ & avari; (5) Audent aliqui satis audaciter de his maximis viris non aliter loqui, & ponunt famosissimas actiones in contemptissimum visionis punctum. Sed vos

tamen non multum mihi constat, ut me custodiam contra damnatas opiniones & propositiones Protestantium; Nam nihil lego præter scripta R. P. Lectoris & regulam S. P. N. Francisci, & ita certe non intrabit hæreticum aliquid in cor meum. Vellem hoc remedium alta voce omnibus Christianis recommendare, quia probatum est.

(5) Hæc est vera blasphemia. Thus & candelæ benedictæ contra sagas, schedulæ S. Lucæ, exorcismi boum & suum, panis contra febrem, aqua benedicta cimicifuga, cappæ lauretanæ, & aliæ hujusmodi sacræ res nobis a sanctis personis & per revelationes communicatæ sunt, quæ certe non sunt superstitiones. Hypocrisia apud nos non habet locum, & si cum P. Guardiano & cum laicis extraneis aliter loquimur, quam facimus & cogitamus; hoc exigit modestia religiosa, & ædificatio proximi; & de avaritia nos, qui quotidie consumimus, quæ nobis frater coccus apponit, non sumus responsabiles; sed fors hoc tangit — ut putat P. Guardianus — Religiosos, qui tantum per abusum gaudent privilegiis mendicantium, & tamen possident bona temporalia, & usurantur.

vos, qui in hac historia doctrinam eorum, & eorum incessum vidistis, non obliviscimini quod Basilius & Chrysostomus vitam monasticam non tantum laudaverunt, sed etiam ipsimet apprehenderunt. (6) Judicate jam ipsi, an hi fuerint debiles spiritus. Ego scio, quod dabantur in omnibus temporibus veluti mali christiani, ita etiam mali monachi. (7) Error est non in statu eorum, sed in corruptione carnis; Sed etiam in omnibus temporibus excitavit Deus excellentes viros, qui labantem monasticam disciplinam iterum sursum extollerunt. „ (8)

(6) Posset aliquis astutus objicere, quod loquatur Cicero pro domo sua, ut audivi in Rhetorica.

(7) Sed Monachus malus est rarissima avis, & si etiam est quidam malus, tamen non damnatur, quia prædixit nobis aliquis ex Sanctis ordinis nostri, cujus nomen jam non reminiscor, quod Franciscani, & qui regulam hanc sequuntur, non possint damnari, dummodo de nocte nunquam deponant tunicam, & quotidie unum Ave cum devotione orent, ergo semper habent præferentiam præ laicis.

(8) Veluti S. P. nostrum Fundatorem, quia certo periisset Ecclesia, nisi hic Sanctus venisset, & introduxisset caputia & funes, & tunicas crassas in ecclesiam, & exterminavisset caligas & tibialia, tanquam superflua e strictioribus observantiis, & ordinavisset, ut vivant monachi e labore aliorum, quia non convenit, ut filii Dei laborent, sicut peccatores.

Neque etiam est miraculum, si patres & authores ecclesiastici, qui in vestigia patrum ingressi sunt, cum tanto zelo partes monachorum apprehensi sunt. Nam hi erant illi & sunt adhuc hodie, qui non tantum præcepta nostri divini magistri, quæ sine delicto nemo negligere potest, punctualissime implent, sed etiam sua sancta consilia, quæ ad altum gradum perfectionis conducunt, cum plausibili nisu etiam sub ipso ligamento festivi juramenti in opus ponunt. (9) Si ulterea alibi & in diversis temporibus ordinum status divites fructus ferebant, præcipue in Germania, & in ipsis etiam vastis statibus imperii austriaci; si per eos Germanis lux fidei exoriebatur; si per eos, in ipsis maledictis temporibus discordiarum, meliori parti lucere pergebat; si per eos scientiæ & artes introducebantur & conservabantur; si ipsis magnam partem, formationem, illuminationem, religionem in gra-

tias

(9) Vellem videre, quid faceret Ecclesia sine monachis, qui sunt antiquiores ecclesia; quia vidi sanctum Eliam in ambitibus conventus nostri depictum in habitu Carmelitæ, & credo, quod Elias vixerit ante Christum natum; Exstat etiam alia pictura in oratorio nostro, ubi Franciscanus jam satis senex comitatur Christum ad crucem, & eum ad fortiter moriendum pro redemptione generis humani exhilarat; & inde per syllogismum credo demonstrari posset, quod nullus Christianus deberet mori, sine Franciscano aut saltem alio monacho? Quid vero si non essent monachi?

tias referimus; (10) Quale miraculum, si imperatoris nostri celeberrimi avunculi, altissimi Cæsares nostri, status monasticos in sinu imperiorum suorum amicabiliter susceperunt, & cum gratiis condecoraverunt; (11) Non habeo primo necesse eorum debitam laudem pronuntiare, cum omnia monumenta historica etiam sine conatu pro iis verbum loquantur. Mihi satis est hic adnotare, quod monachi, juxta perspicax judicium Nostri Imperatoris non

 sint

(10) Rogo D. V. ut mihi respondeat; an hoc sit verum? ego hoc non credidissem, nisi hic scriptum legissem. Nec habeo remedium me super hoc instruendi, quia cathedra historiæ jam per octo annos vacat in studio nostro tam philosophico quam theologico, & in bibliotheca nostra non habemus alium librum historicum quam historiam passionis & ordinis nostri, in qua autem de doctis Franciscanis nihil est mentionatum.

(11) Narravit nobis, cum essem in novitiatu, magister novitiorum, quod plane aliquis imperator fuerit sepultus cum tunica monachali, cum scapulari & caputio, qui etiam propterea debuisset canonizari; probabiliter iste etiam monasteria fundavit. Conventus noster non est tam nobilis prosapiæ; Nam pistor aliquis, qui multum lucratus est in tempore, ubi Deo placuit punire peccatores caritate frumenti, ad redimendam vexam in altero mundo, omnem pecuniam suam legavit pro fundatione domus nostræ & simul pro vino in festis duplicibus. Ita refert chronica domus nostræ.

ſint filii perditi honeſtorum parentum. (12) Nam hucusque conamina ſua pro ſalute animarum ita præſtiterunt, ut multi eorum ad altiſſimum mandatum Parochis pro cooperatoribus additi & in hoc tam ponderoſum negotium totaliter inſtallati fuerint. (13)

Me ergo tam propter ſanctum officium meum, quam ſcandalum ab omnibus bene cogitantibus avertendi cauſa, ante Deum obligatum

(12) Metuo, ne incidat Orator in querelam & diſputationem cum P. noſtro Concionatore feſtivali, qui in feſto S. P. noſtri cum multo applauſu filium perditum evangelii comparavit cum Franciſco, quia iſte etiam in juventute ſua fuit jovialis ſtudioſus, ein luſtiger Vogel, ſicut ille; quia in luto ſe volvit, ſicut ille in cœno voluptatum; quia cum porcis converſatus eſt ſicut ille; quia nihil comedit & jejunavit quando nihil habuit ſicut ille; & quia egregie commeſſavit quando fuit feſtum duplex, ſicut ille, quando Pater ejus illum iterum in gratiam ſuſcepit.

(13) Hæc eſt hæreſis; Monachi non ſunt facti pro parochia, & hoc eſt etiam contra inſtitutum vitæ contemplativæ; quia monachus ex regula ſua exire non debet niſi mendicatum, & exorciſatum. Miror tantum, quod Epiſcopi permittant ejusmodi diſpoſitiones Principibus; ſed P. Quardianus dicit, quod pallium juxta ventum vertant. O tempora, o mores!

tum video, potens vestrum remedium veneratissimi Consiliarii Censuræ regiæ pro tutamine tam multorum piorum & doctorum virorum implorare. (14) Suscipio hoc tanto confidentius in me, quanto plus ego in vestram propriam devotionem & profundam perspicacitatem confido. Nam titillatio scribendi jam eo ibat, ut nulla lex pudicitiæ, modestiæ, religionis amplius aliquid valere videatur, & homines, quorum fundamentalis scientia ludibrium fiebat, nunc gloriam suam in eo ponant, quod omnes limites honestatis, quibus ab initio adhuc continebantur, audacter supergrediantur; contra omne, quod spirituale est, id est monachos & animarum curatores, in diversis formis temerariarum contumeliarum erumpant, & studiose & incogitanter cum universali contemptione Cleri (15) simul totum ædi-

(14) Per Deum bonum & stigmata sancti Francisci! quis unquam audivit, aut legit aliquid simile, quod ecclesiastici orent laicos; Cur ergo habent potestatem ligandi, & cur non excommunicant hos laicos, si non volunt obedire. Ego si deveniam Episcopus, quod per miraculum divinum fieri posset, clauderem omnes ecclesias, ut nullus mihi intraret, nisi saltaret sicut ego sibilarem.

(15) Quod Clerus contemnatur, hoc nihil facit: Est tantum pœna talionis, quia etiam Clerici monachos contempserunt, & se meliores & sanctiores putaverunt, quamvis habeant caligas & tibialia, & per

ædificium sanctæ ecclesiæ & beneficæ religionis suffodiant.

Hoc malum non manebat ibi stare ubi incipiebat, sed crescebat tam invisibiliter, ut pastor & oves — dico hoc cum tristitia cordis — eversionem religionis cum sancta tremulatione advenire cernerent. Initio impugnabant consuetudines, quæ ad essentiam religionis non pertinent, sed per piam fantasiam nostrorum Patrum & per longinquum usum in ecclesia respectabiles sunt. Non sumebant sibi operam falsam aut hyperbolicam declarationem singulorum credentium, a vera explicatione ecclesiæ distinguendi. (16) Illudebant iis, qui hanc operam in se sumebant, & in doctam aut reflexam confusionem vertere quærebant; degradabant omnia usque ad dementiam, quia nihil tam sanctum est, quod non

per consequentiam sint laxiores ecclesiastici quam nos.

(16) Quia non sunt theologi, & ideo etiam se non deberent immiscere istis rebus; Ego jam sum theologus primi anni & incepi etiam dogmaticam & polemicam, & dixit mihi jam sæpius R. P. Lector, quod natus sim pro polemica, quia habeo pulmones fortes — venit enim secundum etymologiam polemica a pulmone — & tamen ego non auderem disputare de his rebus & explicare cæremonias. Quod bene expressit Cicero: Sutor ne ultra crepidam.

non per obliquam directionem risibile fieri potest; (17) Projiciebant denique absque distinctione omnia fanatica & moderata, privata & communia, abusus & sacras cæremonias sub odioso nomine superstitionis insimul in unum cumulum. (18)

Deinde incipiebant tolerantiam plenis buccis prædicare, non illam christianam tolerantiam, qua nostris fratribus supergressiones & erroneitates per Dei amorem ignoscimus; & a qua hi sapientes nimium longe distant, sed potius illam, quam in corde habent, ita prout iis placet & convenit credendi & agendi. (19)

Po-

(17) In festo S. Antonii, quod est festum ordinis & etiam dies onomasticus P. Lectoris nostri, nescio quomodo acciderit, quod post prandium, postquam paullulum dormivi, veniens in chorum e mea cella habuerim caputium oblique & parum ab ante, quod deberet esse a post, & omnes confratres nostri riserunt valde, & hoc probat: quod per obliquam directionem etiam res religiosissimæ, sicut caputium est, possunt devenire risibiles.

(18) Jam ita faciunt isti homines sæculares, qui non sciunt quantum in cœlo distet caputium a Perucca crispata.

(19) Tolerantia mihi videtur verbum novum, quod non est neque in scriptura neque in theologia nostra.

Poſtea transibant ad annuntiatores evangelicarum virtutum, ii qui nullam miſſionem habebant & non ſemel in fundamentalibus veritatibus ſanctæ doctrinæ inſtructi erant; & faciebant non tantum ineptas & amaras, ſed etiam falſas, fallaces & mendaces eruptiones. (20) Inſimul cadebant vere furioſe indiſtinctim in ſervos eccleſiæ, præcipue ordines regulares, quos eccleſia approbavit, & principes ſuſceperunt; non verebantur, veſtitum, mores, uſus, leges, bonum nomen, ipſarum ſingularum perſonarum, non amplius abſcondite, ſed publice violare, ita ut jam nemo amplius de ſuo honeſto nomine ſecurus ſit, qui tantum tentat, unam opinionem

ſtra. Omnis, qui non eſt catholicus, eſt mihi juxta evangelium velut ethnicus & publicanus, & dignus ut extradatur A. R. P. grandi Inquiſitori & ejus S. officio in Hiſpania & Portugallia, ut comburatur hic, ſic comburetur in igne æterno; hæc eſt mea opinio, fundata ſupra obſervantiam, quæ hucusque optime profuit S. religioni & multos perverſos homines, etiam ſ. v. Judæos ad fidem catholicam adduxit.

(20) Quomodo ergo poteſt aliquis judicare de aliqua re, ſuper quam non habet miſſionem? quaſi vero ego poſſem dicere & diſputare cum cocco, quod aliqua daps e. g. illa, quam nos Germani vocamus Sauerkraut, non ſit bene præparata, ſi non habeo ordinationem & miſſionem pro culina a R. P. Guardiano?

nem promere, quæ his tolerantibus contraria videtur.

Perſpicitis abſque dubio cenſuræ regiæ venerabiles Conſiliarii, in quam ſcripturam particulariter indigitare volo; in ſcripturam in qua tam multas tangibiles calumnias contra eccleſiaſticos regulares, tam multa convicia, injurias & mendacia in rudi, ſæpe immundo, & per totum impudico tono ſuperincumulata legimus, ut nunquam aliquid tale in lutherano aut calviniſtico libro inveneri mus. (21) Immo, quod adhuc plus eſt, non invenio in aliquo *libro ethnicæ antiquitatis* tam multos tractus calumniationis cum lubricis & inhoneſtis ductibus intertextos, quam noſtri tolerantiſſimi Catholici hominibus alligant, qui ſe eccleſiæ principaliter conſecraverunt & evangelica conſilia divini noſtri fundatoris pro lineali ſuæ vitæ elegerunt. (22)

Ego

(21) Iſte debet eſſe liber nequiſſimus. Audivi enim murmurare nuper P. Exprovincialem cum P. P. Definitoribus de iſto libro, & obſtupui, quando dixerunt, quod ſit adhuc pejor quam Biblia Lutheri, & addiderunt, quod ſint plures lubricitates in eo, quam in noſtris Caſuiſtis, id quod eſſet valde multum: viderem, ut poſſem legere iſtum librum, ſed ego non curo iſta mundana, ſed — ſi tempus habeo — tantum animam meam curo.

(22) Hoc probat, quod Ethnici & Turcæ antiquitatis fuerint meliores homines, quam hodierni, quia non

Ego deberem itaque me ipſum pro rebelle & proditore mei officii aſpicere, ſi non humillimam meam reprenſentationem ad vos apportarem, & inſtanter orarem, effreni huic audaciæ impedimentum facere, pro ſuſtentatione modeſtiæ, pro tutela publicæ honeſtatis, pro ſalvatione boni nominis tam multarum ovium, quæ ſimul nobiliſſimæ partes eccleſiæ noſtræ ſunt. Pro meo nomine ego non curo; emittant furorem ſuum contra me; ego hoc ſemper conſtanti patientia perferam, nam confido in eum, qui ſolus dat fortitudinem; ſed quod tam multos præſtantes collaboratores, qui in vinea Domini ſudorem diei mecum dividunt, (23) tam furioſe ag-

non invenimus neque in Cicerone neque in Hippocrate neque in Propertio aliquid contra monachos, neque quod Julius Cæſar vel Romulus perſecuti ſunt Chriſtianos & monachos; cum tamen hodie Patres noſtri, qui cuſtodiunt velut angeli ſanctum ſepulchrum, ſæpiſſime verbera & fuſtigationes perpetiantur a Turcis & Ethnicis in terra ſancta, quia non volunt derelinquere loca ſancta, quæ ibi exiſtunt, & e quibus habeo fruſtum lateritium, præſertim domus bethlehemiticæ, cum authentica P. Provincialis terræ ſanctæ.

(23) Debet eſſe terribilis labor in vinea Domini, ſi tantum ſudant iſti cooperatores, ut ſudorem poſſint dividere cum Domino Paſtore ſuo. Deus avertat, ut etiam nos cogamur ibi laborare & ſudare; ego jura-

aggrediantur, & eorum dignum nomen tam impudice deponant, & calumnientur, ad hoc non possum tacere. (24) Ego non examino, quis sit hujus scripturæ compositor; ego non examino locum ubi effabricata fuerit, id scio, quod ejusmodi scarteka hic vendatur, avide perquiratur & legatur.

Ego non sum ille, qui regulares sine omni exceptione pro invituperabilibus tenet. Aliqui ex illis habent suos errores, dantur inter

---

ravi tantum, quod velim esse Franciscanus, & non cooperator, & quod velim tantum bibere vinum in vita contemplativa & non laborare in vinea. Dicit quidem evangelium, quod debemus quærere panem in sudore vultus, sed de Adamo loquitur, qui fuit sæcularis, & dein de vino non fuit quæstio, quod in collecta autumnali gratis nobis dant rustici & vindemiatores, ut pro iis oremus, non vero ut laboremus, quod etiam diligenter facimus.

(24) Bene habet; si ego essem Episcopus, ascenderem in cathedram & clamarem sicut dæmon contra istos hæreticos & libertinos, & monstrarem, quod habeam capillos supra dentes, & lavarem ipsis caput, ut sudarent sicut collaboratores mei in vinea; vel sicut noster crassus frater coccus in æstate, quando facit magnum ignem in culina & cubito abstergit sudorem vultus sui, qui est sicuti plenilunium.

ter illos mala membra, quæ ſancta ſua deſtinatione indigna ſunt. Verum poteſt aliquis propter aliquos malos totam communitatem condemnare? Dantur falſi monachi — dicit ſanctus Auguſtinus in Pſalmum 132 — & nos noſcimus; ſed ideo vinculum fraternum nondum eſt disruptum, quia aliqui ſe ad id confitentur, quod non ſunt; dantur falſi monachi, ſicut etiam falſi religioſi & falſi credentes dantur. (25)

O inluminantem veritatem! cujus potentiam Eraſmus tam energice ſentiebat; ut illi teſtimonium daret; id quod noſtros Monachomachos tam multum confundit, quam zelotice illi ſe alias pro Eraſmo declarare conſueſcunt. Quanta inſania — ſcribebat in epiſtola ad Joannem Emſtad. — ideo odere Monachum, quia Monachus eſt. Tu te chriſtianum vocas & perſequeris eos, qui Chriſto tam ſimiles ſunt. Dicetur - - - plurimos ſtare longe ab imagine primorum monachorum; Bene! ergo nos nullam vitæ methodum approbare audemus,

(25) Nihil deberet concedere, quia non convenit, ut laici ſciant, quod monachus ſit capax alicujus delicti. Ideo etiam generalia capitula noſtra ordinaverunt, ut delinquentes Franciſcani clam decapitentur, næ ſcilicet fiat ſcandalum, & ut non credant laici, quod poſſit Franciſcanus peccare.

mus, si nos semel malorum gratia etiam bonos odimus. (26)

Si concedimus inter Apostolos Judam valde malum fuisse, an sequitur, quod status Apostolorum sit malus? (27) Si concedimus, quod in Ecclesia Dei scandala sint, an sequitur, quod Ecclesia Dei sit scandalosa. Si concedimus. quod in uno statu prædones dentur, an inde sequitur, quod status sit prædatorius. Monachi sunt quod sunt cum altissima licentia Imperatorum; sunt subditi, sunt cives status, membra unius societatis, quæ unum & idem ligamentum fraternaliter vincit; sunt super

(26) De Erasmo debuisset tacere, nihil teneo de illo homine; Assecuravit mihi P. Professor meus in poetria, qui fuit verus & egregius Jesuita, quod, si recte adhuc in memoria teneo, aut Lutherus erasmizat, aut Erasmus lutherizat, & qui habet aliquam similitudinem cum Luthero, jam nauci est; ideo etiam non possum supportare Patrem Martinum, qui fuit meus condiscipulus, quia habuit nomen lutherizans.

(27) Fuit lurco iste Judas, quia fecit pudorem apostolis & semper ab a catholicis affertur contra catholicos. Gaudeo mihi, quod se suspenderit, quia odi omnes avaros, qui semper nos abigunt a porta, quando venimus in collecta mendicatum, vel nobis frustum panis porrigunt, quod statim canibus do, qui etiam sunt avari.

hoc adhuc pro inſtructione populi, pro prædicatione evangelii, & pro diſtributione ſacramentorum in decem parochiis hujus capitalis nobis deſtinati. (28) Illi habent igitur, prout quivis civis, juſtum titulum ſicuti pro conſervatione ſuæ vitæ ita etiam pro conſervatione ſui honoris, qui eſt ſpecies vitæ, & ſæpiſſime pretioſior quam vita ipſa. Quomodo audet unus privatus tentare, tam nobile bonum cum temerariis manibus ſpoliare. (29)

Ego

(28) Nego, ſaltem de Franciſcanis, quorum regnum non eſt de hoc mundo, & per conſequentiam etiam non ſunt cives, & nos non ligat aliud vinculum, quam funis, quem St. Pater noſter præſcripſit nobis, & in regula mea nihil de inſtructione populi invenio, quia non ſumus ludimagiſtri, nec parochi, ſed Franciſcani, quod eſt ſummum & maximum, & non mutarem ſtatum meum cum ſenatore & omni ſuo labore. Id quod vocationem meam veram eſſe probat, quam usque ad ultimam guttam ſanguinis defendam.

(29) Etiam non adæquate dicit; Nos monachi omni honori mundano renuntiavimus, & non quærimus niſi honores eccleſiaſticos, ad quos poſſumus aſcendere etiam ſine honore mundano. Nomen meum plane non curo, quia jam in novitiatu nomen meum depoſui, & nemo ſcit amplius, quod fui vocatus Steplizerus, & nunc vocer F. Onuphrius.

Ego confido in notam humanitatem & devotionem vestram, Censores regii! quod non permittetis, ut talis honoris spoliatio porro vendatur, & *imago* ante omnes oculos exponatur, *quæ* non sine scandalo & morum corruptione aspici potest, & quæ Deo sacratos viros coloribus tam falsis quam odiosis *pingit.* (30)

Totam alteram imaginem præsentat nobis doctus & sanctus Gregorius Nazianzenus. Sese ædificat per illorum castigationes, pervigilatas noctes, pias orationes & sanctas lachrymas. Illorum cantus, quo Deum laudant; eorum sanctæ meditationes; quibus dies & noctes consumunt; eorum abscissi & inartificiales capilli; illorum, more apostolorum, denudati pedes; (31) illorum vestitus, qui mundano luxui objectiones facit; illorum cingula & pallia, quorum ornatio in contemptione ornatus consistit; illorum virilis passus; illorum modestus oculus, illorum silens os, non erant illi objectum humilis ludibrii sed christia-

(30) In istis magnis civitatibus variæ res videntur, quæ nunquam ad nundinas nostrarum parvarum urbium adferuntur. Debet esse res pulcherrima & stupendissima ista *imago*, *quæ homines pingit.* Nos non videmus, nisi in tempore fori simias, ursos, quos vocant Tanzbären & schnelle Catharina, vel passionem in machina optica.

ſtianæ ædificationis. (*) Eorum modus publice apparendi — ſcribit ultra hic ſanctus epiſcopus — & eorum methodus abſcondite vivendi, ille ad alios docendum, hæc ad ſe ipſum in myſteriis ſpiritus inſtruendum, ita ut in circulo hominum ſolitudinis ſuæ obliviſcantur, & in ſolitudine ad fraternum amorem tendant; Immo quod adhuc plus & ſublimius, eorum divitiæ in paupertate, eorum poſſeſſiones in peregrinatione, eorum gloria in contemptione, eorum potentia in debilitate, eorum *fœcunditas in cœlibatu*, (32) nam ſunt nobiliores partus, qui poſt Deum exiſtunt, quam

(31) Hoc mihi placet, quod nunc ſciam, quod etiam apoſtoli non habuerint calceos, ſicut ego. Sed caputium certe non habuerunt, & in hoc ſumus perfectiores. Credo, quod iſte Gregorius Nazianzenus fuit Provincialis Franciſcanorum, vel forte plane Generalis, quia non vidit alios monachos quam modeſtos, & tantum gaudium habuit cum iſtis ſuis confratribus.

(32) Quid ſint divitiæ in paupertate & potentia in debilitate, hoc capiat, qui capere poteſt. De fœcunditate autem in cœlibatu plurima habemus exempla præſtantiſſima, quæ nemo, niſi hæreticus, negare poteſt.

(*) *S. Gregor. Nazianz. in Orat. 1. de pace poſt reconciliat. interprete Jacobo Billio p.* 418. *& ſequ. edit. Pariſien.* 1583.

quam qui a carne oriuntur; interea ipſorum delicium eſt, deliciis non cadere, interea humiles ſunt propter regnum cœli, in hoc mundo nil poſſident & ſuper mundum collocati ſunt; in carne ſicut extra carnem vivunt; Deum tantum pro parte ſua agnoſcunt, propter regnum tantum agentes ſunt, & propter egeſtatem dominantur. Hi itaque meæ deliciæ & meæ divitiæ, qualiter mihi, cum præſentes erant, ſplendorem & dignitatem dabant, ita me implent, cum abſentes ſunt, luctu & amaritudine.

Omnes hos tractus beatitudinis perfectæ vitæ, & chriſtianæ ædificationis, quibus hic doctus aliquis pater eccleſiæ ſtatum monachorum pingit, compoſitor noviſſimæ ſcartekæ miſerabiliter detorſit, rudibus & fallacibus coloribus repræſentavit, & evangelica conſilia in illis viris, qui ea exercent, ludibrio plebis & riſui expoſuit. (33)

(33) Væ iſti homini, doleo ex corde, de anima paupercula, quia certe eſt de facto excommunicatus, &c, quod idem eſt, damnatus; deinde videbit cum ſuo dam-

Ideo obſecro vos, venerandiſſimi cenſores regii, cum omni pia energia, quæ paſtori convenit, cui conſervatio ovium (34) ad cor jacet, ut effrenatæ libertati, contra famulos eccleſiæ ſcribendi, eo arctiores limites ponatis, quo minus ſe ſanctitas eorum officiorum cum quotidie creſcente contumelia, quæ tantum contra eos venenum effundit, comportat.

Nam etiamſi ejusmodi impudicæ ſcripturæ judicium damnationis jam in fronte portant, &

damno in inferno, an non ſit melius eſſe humilis ruſticus vel ignorans monachus, quam ſuperbus philoſophus & ſcriptor; ſed iſti homines nunquam cogitant de inferno, donec incidunt in griffos diaboli, e quibus nulla eſt redemptio.

(34) Præſtans paſtor eſt, quod de conſervatione ovium cogitet. Sunt enim in œconomia magnæ utilitatis; tondentur bis per annum, & inde fiunt ſacræ noſtræ tunicæ, & deinde verſus paſcha faciunt agnos, & ideo bis etiam per annum habemus collectam, ſemel pro lana & altera vice pro agno paſchali.

& apud honestos sapientes victoriam bonæ rei confirmant, tamen quivis aculeus contumeliæ in majori & debiliori parte vulnera relinquit, quæ non tam facile curantur. (35)

Ego confido ergo primum quidem in Dei commiserationem, qui pro sancta ecclesia sui unigeniti filii vigilat, dein vero præcipue in vestram sublimem justitiam, quod juxta devotionem, religionem & humanitatem vestram huic malo, quod quotidie amplius circum se prehendit, remedium adhuc prius præparabitis, quam nos hujus incurabilitatem deplorare debeamus. (36) Dixi.

(35) Fors ista scarteka est causa, quod non amplius rustici & rusticæ tam sæpe nobis osculentur manus & sacram tunicam, & si hoc esset, tunc certe mortale peccatum habet auctor, quia sunt indulgentiæ in osculatione manus & tunicæ & funis.

(36) Rogo ut V. D. quæ docta est & versata in lectione, mihi communicet suum judicium de hoc sermone,

qui mihi videtur valde laboriofus, quia quatuor vel quinque libros citat, & dein etiam præstans, quia nonnunquam in cor loquitur & optimam caufam, id eft monachos defendit, qui eft vere herculeus, vel ut tanquam ecclefiafticus cum facra fcriptura finiam, fimfoneus labor, pro quo in altero mundo adhuc recompenfationem accipiet. Finis.

DE-

JOANNIS PHYSIOPHILI

DEFENSIO

SPECIMINIS

MONACHOLOGIÆ

CORAM

CENSORIBUS REGIIS VINDOBONENSIBUS.

Si princeps ille ingenii & doctrinæ Plato tum denique beatas fore respublicas putavit, cum ii, qui eas regerent, omne ſtudium ſuum in doctrina ac ſapientia collocaſſent, non poſſum non gratulari primum quidem reipublicæ vindobonenſi, quod ei contigerit, ut ii ſummam in ea habeant poteſtatem, quibus plurimum in percipienda virtute ac humanitate ſtudium fuit, & dein mihi, cui conceſſum eſt hodie in ampliſſimo hoc conſeſſu, in quo feliciter conjuncta ſapientia & poteſtas ſedem poſuit, dicere, cauſamque meam contra

tra verbosissimum monachismi advocatum defendere. Quid enim egi aliud, cum acerbius de monachis & muliebri eorum religione dixi, quam id, quod immortalis pater tuus egit, illustrissime Suitenie! qui præstigia, excantationes, vampyros, larvas, sagas, & ariolatores e republica profligavit, & quod tu, qui summi patris vestigia premis, quod unusquisque senatorum amplissimi tribunalis, cui præes, perficere studet: ut extincta in animis imbecillis plebis anili superstitione firmior stet & sanctior religio.

Initia & causas superstitionum aggressus sum, cum sordes, ineptias, fraudesque monachorum curiosius excuterem, gnarus, sublata causa tolli tandem posse effectus. Novi quidem periculosam esse offensionem hanc propter interpositam auctoritatem religionemque; novi obscurum illud odium, quod fanatici homines, contra innovationes omnes conceptum, hucusque continuerunt, in me unum deflecti posse, qui monachos, — quos ministros religionis appellari malunt — explosi. Nec præter expectationem accidit, quod ascenderit in rostrum adversarius, qui, etsi officii sui sanctitas singularem veritatem, & gravitatem exposceret, — timide dico, sed dicendum est tamen — fraudem dolumque adhibuit, ut persuaderet: sacra & religionem negligi, violari, pollui, si tolleretur e republica superstitio, aut, quod magis est, si liceret inferre

ma-

manum ſacerrimis monachorum gregibus, fautoribus ſuperſtitionum.

Sed fretus æquitate veſtra Viri graviſſimi! perſpexi alienum a vobis eſſe, inauditum condemnare; nec fefellit me opinio; vocatus in judicium adſum, & cauſæ meæ defenſionem eo lubentius in me ſuſcipio, quo minus pertimeſcendæ mihi ſunt fractæ jam & inanes minæ, gregorianique illius temporis terrores, quibus me petit, quo hebetata magis ſunt tela, quæ in me conjecit adverſarius. Id enim agam, ut pateat: omnia, quæ actor attulit, argumenta, falſa, ridicula, & inopportuna eſſe; quæ vero contra monachos iniquius dixiſſe accuſatur Phyſiophilus, conſentire opinioni Patrum Eccleſiæ, ſententiis conciliorum, & oraculo graviſſimorum ſcriptorum. Quod ubi præſtitero, veſtrum Cenſores regii! quorum auctoritati, prudentiæ, & judicio princeps optimus ea, quæ de ſacris & religione tam privata quam publica ſcribuntur, ſubjecit, gratum adnutum, qui ſumma ſit laboris mei merces, exſpecto, relictis adverſario acclamationibus plebeculæ, & voculis anicularum.

Obſervaſtis Judices! quam callide actor in proemio dictionis ſuæ non monachorum tantum ſed totius ſacerdotii defenſionem in ſe ſuſceperit, ac ſi hoc quoque impetiiſſet Phyſiophilus. Audiviſtis, quam aſtute Ana-

cho-

choretas priſcæ eccleſiæ, cum degeneri monachorum noſtrorum grege confundere ſtuduerit, ut, quæ de illis bene apud Patres Eccleſiæ dicta ſunt, de his quoque dicta eſſe videantur. Egit hoc, ut attentionem, animos, & quandam quaſi commiſerationem audientium ſibi conciliaret, indignationem vero contra irreligioſum adverſarium meliori quodam titulo excitaret. At, Deum immortalem teſtor, veſtrasque mentes Judices, & conſcientiam maxime meam! neminem magis perſuaſum eſſe, quam ego ſim, quod ſi numini æterno ſummus cultus & honos debeatur, ejusdem reverentiæ partem quandam in eos quoque transferendam eſſe, qui ad ſacra facienda Deo dicati ſunt! Debent enim ibi eſſe prœmia honoris, ubi ſunt merita virtutis; nihilominus tamen mihi videri, piaculum eſſe: deſidioſiſſimam monachorum turbam religioſo ſacerdotum collegio adcenſere, eodemque honore vanæ ſuperſtitionis ſacrificulum proſequi, qui ſacroſanctæ tantum religionis miniſtro debetur.

Longe quoque abſum, ut raros illos primitivæ eccleſiæ viros vituperem, qui, poſtquam reipublicæ commodis, ut bonum civem oportet, ſervierunt, ſeceſſerunt a tumultu, ceterisque rebus omnibus pro nihilo habitis, ſemetipſos & imminentem æternitatem ſolertius meditati ſunt, aut honeſtum otium ſponte nulloque adſtricti ſacramento amplectentes, non modo ipſi hebeſcere, & languere noluerunt,

runt, ſed etiam, ut pluribus prodeſſe poſſent, laudabile otium in ſcribendis & docendis præceptis honeſtatis & religionis conſumentes, vitæ ſuæ curſum in labore corporis & animi contentione confecerunt. Si vero id reprehendi nequit, quod venerandis his ſolitariis ſemper laudi datum eſt & ſemper erit maximæ gloriæ, quis non indignabitur ſervo & immitatori pecori, quod, quum per ætatem omnem otio diffluat, graves illos eccleſiæ patres, agnatos ſuos & nobilem quaſi proſapiam appellare ſolet, quamvis nil agat aliud, quam quod pſalmos ſuos, numeratos illos quidem at non intellectos, ſtentoria voce in templis derudat, & cum ſacras inertiæ manus labore profanare irreligioſum putet, panem pro foribus magno magitu efflagitet, non ſine mediocri verecundæ paupertatis & mendicitatis jactura.

Aſpicite Judices! Aſpicite innumeras has centonatas, tunicatas, cucullatas, & mille modis perſonatas monachorum varietates, & attendite quam ſulſe eas ſibilet Eraſmus, idem ille Eraſmus, quem pro monachiſmi præſtantia teſtem attulit actor. Aſpicite hos greges, qui ſordibus, inſcitia, ruſticitate apoſtolos, ut ajunt, nobis referunt, quorum mirum ſtudium eſt: non ut Chriſto ſimiles ſint, ſed inter ſe diſſimiles; qui pietatis, & religionis apicem ſe attigiſſe credunt, ſi ſciverint: quo colore ſingulam veſtem, & quot diſcriminibus, ſecundum mentem fundatoris, variegandam; qua materia quotque culmis latum cingu-

gu-

gulum, qua ſpecie, & quot modiorem capacem cucullam, quot digitis latum capillitium eſſe oporteat, ut grex a grege, monachus a monacho diſtinguatur; qui invicem alii alios ob aliter cinctam veſtem, ob colorem paulo fuſciorem contemnunt; aſpicite hos, qui contactum pecuniæ ceu aconitum horrent, nec a vino interim nec a mulierum contactu temperant; illos, qui funigeri & inter hos alii coletæ, alii minores, alii minimi appellari gaudent, hos qui ſe Benedicti, Bernardi, Antonii, Auguſtini, Dominici, Eliæ filios eſſe gloriantur, quaſi parum eſſet dici chriſtianos. Illos oſtendentes ſesquipedes ventres, omni piſcium genere diſtentos; hos pſalmorum centum effundentes modios; illos ſpongiæ vitam agentes, ſemper eidem affixos loco. Omnes tandem ſuis ſolum innixos cæremoniis, & hominum traditiunculis, immemores: Chriſtum, contemptis his omnibus, quondam ſuum illud charitatis præceptum exacturum eſſe, & ambulantem inter homines unigenitum Patris filium non cucullis, preculis, aut inediis, ſed fidei & charitatis officiis regnum ſuum pollicitum fuiſſe.

Hos perſonatos circulatores, hos comædos, & mimos, auſtero habitu plebem faſcinantes, fulcra religionis eſſe, & ornamenta eccleſiæ prædicat actor; hos ad firmandam fidem ſecum in vinea domini collaborantes Dei ſervos ludibrio fieri queritur, quamvis neſcire non poteſt: monachos legibus eccle-

siæ ab officii sacerdotii excludi. (a) Hos qui summam existimant esse pietatem, si usque adeo nihil attigerint scientiarum, ut ignorare cuncta divina & humana primo intuitu videantur, custodes, conservatores, & promotores scientiarum fuisse jactitat, cum laici in turbulenta illa medii ævi epocha illos, qui de summis priscæ ætatis viris ad eos usque pervenerunt, sapientiæ thesauros in cœnobia, veluti nullo modo violanda asyla, deposuerint. O vigilantissimos & incorruptissimos custodes! qui omnia hæc, quæ a laicis obtinuerunt, scientiarum instrumenta intacta quoque reliquerunt, & quibus alii uti prohibebantur, ipsi manus inferre sacrilegum putaverunt ita, ut ævum illud adhucdum barbarum & obscurum audiat, quo scientiæ & artes custodiæ monachorum creditæ fuerant. Non diffiteor quidem ad excollendam patriam tellurplurimum contulisse monachos. Novimus excisas eorum potissimum cura incultas Germaniæ sylvas, stercoratos fructuosioresque redditos agros, cum in vicinia cœnobiorum, adscripti glebæ monasticæ servi, sexcentum aratris terram verterent, ut saginarentur mona-

(a) Singuli quoque monachi per villas & oppida non debent discurrere, nec per quascunque parochiales ecclesias disponi; quod in regularibus, cum regulæ inserviant laxiori, specialiter cautum non invenitur. *Instit. Jur. canon. lib. 1. tit. 30.*

nachi. Verum enim vero num majus quid præstiterunt, quam hodiedum suum greges in desertis Africæ & Americæ? qui purgatam a serpentibus & reptilibus terram rostro suffodiunt & præparant, quo facilius sub aratris eo deducendæ coloniæ mansuescat. Jam functi sunt officio suo monachi. Optime igitur nobis prospiciunt principes, cum detractos in illâ temporum injuria fundos ab iis repetunt, qui collocatas in agros fœnoris partes ingenti cum usura dudum receperunt; injustissimum enim foret labore partos terræ fructus innumeræ in diesque adcrescenti monachorum turbæ, qua otiosiorem non habet respublica, in detrimentum civium suppeditare;

Exstirpetur jam fœda hæc mendicitas, quæ dum nutriri cupit, laborem omnem respuit. Immolentur jam hæ sumtuosæ hostiæ æterno numini ad expiandam insaniam & superstitiones, firmandumque fœdus cum sanctiore religione.

Videtur actor inopportunitatem & falsitatem argumentorum animadvertisse, quæ pro clientibus, quorum patrocinium nemo in se suscepisset, attulit. Sed ne intentatum quid aut causam omnem derelinqueret, tandem actionis suæ vela quodam quasi commiserationis vento inplevit; ad lamenta lachrymasque confugit; religionem pietatemque vestram adjuravit, & fors vir, movendarum lachryma-

rum

rum peritissimus, hoc impetu quendam auditorum in partes suas adduxisset, nisi, ut eos, quos propriis laudibus ornare non potuit, alienis oneraret, intempestive admodum testes suos proferendo tristes illos solvisset affectus, animumque ab intentione orationis avertisset. Cyprianum advocavit, cujus ætate nullius sexus monachum per omnem occidentem fuisse nemo ignorat. Fleuryum, & Erasmum Roterodamum, flagella monachismi, Gregorium Nazianzenum, agapetarum seu monachorum intemperiem & lasciviam acerbissimis epigramatis reprehendentem, testes causæque suæ defensores constituit, nec erubuit testari: ipsos, qui, ante Christum natum, per omnem orbem exstiterunt scriptores non tam sacrilege in monachos desæviisse ac Physiophilum, quamvis veræ religionis lux iis nunquam affulserit. Si hoc ridiculum convocato in concionem populo videbatur, ego quidem sine maximo dolore observare non potui: quod si esset in iis, in quibus deberet, summa sapientia, non laboraremus. Nec enim is sum, qui tantum impudentiæ tribuam adversario, ut eum, cum ridicula hæc & absurda enarraret, auctoritati & gravitati vestræ illudere ausum fuisse, affirmarem.

At abuterer patientia vestra judices, si diutius impugnarem ea, quæ pro monachismi præstantia dixit accusator; pro Physiophilo jam dicendum est, qui impietatis accusatur, quod ex hominum cœtu monachos proscripse-

rit, nec non eos avaritiæ, gulæ, inſcitiæ, dementiæ immerito arguerit. Graves ſunt, ut vidiſtis judices! ictus, quos intentat mihi adverſarius; pace vero veſtra me ſcuto veritatis, quo tegor, eos facile declinaturum aut excepturum ſpero.

Cum ad animantia relegaſſem monachos non tam naturam ducem, quæ tantum diſcrimen hominem inter & monachum poſuit, quam D. Chryſoſtomum ſecutus ſum; comparavit is homines monaſticam diſciplinam ſectantes avibus, vocavit monachos paſſeres, ſanctimoniales vero turtures. (b)

Attentius hoc ſapientiſſimi viri effatum examinando, inveni quidem: ejiciendum eſſe — ut dudum oportere ſuſpicabar — ex hominum cœtu monachum, avibus tamen adcenſeri non, niſi invita natura, poſſe; etiam ſi

(b) *Chryſoſtomi opera. Edit. Montfaucon. Pariſiis. 1718. græce & latine. T. V. pag. 748. in Pſalm. 583.* Quod autem verius eſt, paſſerem vocat hominem, qui monaſticam philoſophiam ſectatur. Multa enim in eum, quæ ad paſſerem pertinent, conveniunt. Non habet domum in terra, non ſollicitus eſt de craſtino, vili cibo utitur; turturem vero dicit virginem caſtam, ob caſtitatem, & ſolitudinis amorem, ob querulam vocem.

si salacitas passeris monacho, & queruli concupiscentis turturis gemitus monachæ optime conveniant; e rapina monachos vivere, usque adeo notum est, ut rapacitas monastica in proverbium abierit. Si ergo avibus adnumerari possent, eos ad rapacium ordinem pertinere ornithologorum nemo negabit; suadente id etiam D. Ambrosio, dum monachos, qui aliena quærunt, recte accipitres nominandos esse pronuntiat. (c) Accipitres autem, vultures & quæ sunt hujus generis volucres sitim diutissime ferre, omnisque expertes esse modulationis vocis experientia docuit. Num verò siticulosius quid monacho? an non cantat aut cantillare conatur e cucullatorum grege unusquisque? Discrepant igitur ab his, qui accipitrum genus constituunt, characteribus monachi, nec ullum certo oscinum alitumve genus reperiri potest, quo annuente natura collocarentur; quamvis opportunum esset maxime generi humano, si bipedes hos implumes confundere plumigeris liceret, cum mortales cuncta bonis semper & præpetibus avibus auspicarentur, quia nunquam escam recusaret monachus, & semper pasceretur, (d) nec eum mergi necesse esset, ut

 bi-

(c) *Ambrosius Orat. de obitu fratris.*

(d) Nam si pascerentur (pulli) bonum augurium erat, si non pascerentur, malum. *Aul. Gell.*

biberet. (e) Hæ rationes me moverunt, ut aliud animantium genus exquirerem, quo reponeretur monachus. Respondeat jam accusator: an iniquius egerit Physiophilus, qui monachum, anthropomorphum animal, cum homine fere conjunxit, quam summæ sanctitatis, & integritatis vir Chrysostomus, qui eundem in imbecillimam bipedum classem, quæ tanto intervallo ab homine disjungitur, rejecit. An sanctius quid dixisset? si monachum Servitam inauspicatum corvum, Carmelitam salacem passerem, Franciscanum stolidum struthiocamelum, Dominicanum vulturem ossifragum, Capucinum fœtentem upupam, Latrappium tristem noctuam, Trinitarium temporarium cuculum, Paulanum lutosum mergum, monachas autem garrulos psittacos, & divinatrices corniculas vocasset.

Non minori moderatione usus sum, dum monachorum vitia recensui, eaque inhærere ac penitus insita esse cuivis monachorum speciei, aut omnibus asserui. Num enim moderatius patrès & concilia ecclesiæ, quæ digna pudore sunt vitia, objecerunt monachorum gregibus? cum iis exprobrassent: a tempore quo

(e) Claudius Pulcher apud Siciliam non pascentibus in auspicando pullis ac per contemptum religionis mari demersis, quasi ut biberent, si esse nollent, prælium navale iniit. *Suet. Tib.* 2.

quo avaritia in monasteria immigravit, luxuriam quoque & cupidinem rapiendi, consumendi, aliena devorandi, ea invasisse, fidem, probitatem & bonas artes exulasse, pro his superbiam, crudelitatem, ignorantiam irrepsisse, divina neglecta & venalia habita fuisse, indeque scelera omnia erupisse. (f) Monachos paupertatem mentiri, & inter divitias male partas sepeliri. (g) Eos flagitiose venereas voluptates concupiscere, iisque turpiter frui, & exerceri in ipsis monasteriis lupanaria; (h) labefieri & minui eorum mentes tur-

 pis-

(f) *Nili Abbatis tractatus seu opuscula, e codicibus manuscriptis vaticanis, cassinensibus &c. eruta; graece & latine; edidit Josephus Maria Suaresius. Romae 1763. fol. Tractat. de monastica exercitatioae cap. 7. 11. 12. & reliqu.*

Imputatur fratribus, quod avaritiae causa hominibus persuadeant, ut abrenunciantes seculo res suas ecclesiae conferant. *Concil. Cabillon. II. Cap. 6.*

(g) Monachi sub religionis titulo injusta compendia exercent - - Plenis sacculis moriuntur divites, qui quasi pauperes vixerunt. *D. Hieronymi opera, cura Dominici Vallarsi. Veronae. 1734. T. I. p. 937.*

(h) Monasteria olim virtutum scholae ac pauperum hospitalia erant, nunc proh dolor! videmus ea, quae virorum sunt, in diversoria militum ac raptorum, quae vero mulierum sunt, in *plerisque locis* in suspe-

pissima ebrietate (i), eosque intempestivæ & sor-

spectas de *innocentia* domos (ne quid gravius dicamas) esse commutata. *Concil. Coloniense. Anno* 1536. *Art.* 19. *c.* 8.

Absit, ut monachos (quod etiam dictu nefas est) Christi virginibus familiares esse velimus. *Concil. Hispalense* 2. *c.* 11.

Illud namque necessarium visum est de monasteriis puellarum, quæ in quibusdam locis *lupanaria* potius videntur esse quam monasteria. *Concil. Aquisgranense. Cap.* 12.

Masculum omnem declina, synisactum vero potissime. *S. Gregor. Nazianz. epigr.* 211. *in Anecdotis græcis; edit. Muratorii. Patavii.* 1709. 4.

Jam mihi est canities, corpus lanio, oculum domito,
Curis diurnis, nocturnisque absumo,
Animam ter miseram ut ab igne eripiam;
Sed nihilominus corpori ægre impero.
Quomodo vero tu (Monache!) & juventutem ferens, & carnes erigens ampliores elephanto. *S. Gregor. Nazianz. epigr.* 201. *l. c.*

Lib.

fordidæ gulæ deditos esse, (k) qui prælibandæ tantum æternitati sese voverunt; induere

Lib. 3. *similitud.* 9. *cap* 11. *S Herma* narrat; Virgines quædam ita me allocutæ sunt: nobiscum dormies ut frater, non ut maritus - - Ea vero, quæ ex illis prima esse videbatur, amplexata me est. & osculari me cœpit, cæteræ vero, quum vidissent, me amplexari ab illa, & ipsæ cœperunt me ut fratrem osculari - - Mansi ergo illa nocte cum eis juxta eandem turrim; straverunt autem tunicas suas linteas in terram & me in medio collocaverunt, nec quidquam aliud faciebant, nisi quod orabant. *Id quod pie creditur. Anecdota græca edita a Lud. Ant. Muratorio, Patavii.* 1709. 4. *pag.* 235.

(i) Quid inhonestius quam vino assidue madidos ejusmodi helluones animarum curæ præesse, de quibus Propheta dicit: Væh sacerdoti & prophetæ præ ebrietate erranti, & nunquam judicium aspicienti! *Concil. Trevir.* 1548.

Qui ebrius est, non facile credat esse hominem, qui ne aquam quidem degustet, etiamsi hoc nostro tempore multi monachorum fecerint. *Chrysost. opera. T.* 7. *pag.* 273. *edit. Montf. Paris.* 1718. *græce & latine.*

(k) Dum corpori dapem subministrare volunt, non inferunt necessariam, sed quam gulosorum hominum luxus ex immensa cupiditate novo artificio comparavit. *Nilus Abbas, l. c. in exercit. monastica. Cap.* 9.

nihilominus monachos simulationem virtutis, & quamvis corda illita sint felle & acerbo aceto, verba proferre mellea, & orationes lacteas, ad pietatem, castitatem, summamque morum severitatem compositas (1); converti intra claustra monasterii charitatem christianam in graves inimicitias, jurgia, maledicta contumelias & rixas, nec religionis sanctitate nec

(1) Ita ut pietas a plerisque jam pro quæstu habeatur, neque aliam ullam ob causam illi quondam beatæ & tranquillæ vitæ nos addicimus, nisi ut fictæ pietatis specie laboriosa ministeria effugiamus. *Nilus Abbas exercit. monast. Cap. 7.*

Ignarus etiam (Monachus) quis scopus sit divinæ philosophiæ jam supercilium pharisaicum adducit, & ob vestem solam extollit animum, quasi exculta probe virtute! - - Scopulus pro portu, pro templo sepulchrum dealbatum, & pro ove lupus deprehensus ad exitium eorum, qui sunt decepti, ex eo quod apparet. *Ibid. Cap. 8.*

Multi etiam (Monachi) in ædes admissi simulata tantisper verecundia & malam, quæ eos urget, famam persona hypocrisis obtegentes postmodum iisdem expilatis abeunt, adeo ut totum monastice vivendi institutum jam publice infametur. *Ibid. C. 9.*

nec instituti norma continendas; (m) rerum omnium desperationem nonnullorum animos occupare, (n) applaudere demum omnes stultæ suæ inscitiæ nec addiscere quidquam præter ignorantiam. (o)

Hæc

(m) Ut domus semota habeatur hujusmodi, his qui fugere aut pugnis baculisve inter se voluerint confligere. *Convent. Aquisgranensis. Cap.* 40.

In monachis quoque præsentis sententiæ forma servetur; quos si verborum increpatio non emendaverit, etiam verberibus statuimus coerceri. *Conc. Agathense Can.* 28.

(n) Sunt qui humore cellarum, immoderatisque jejuniis, tædio solitudinis ac nimia lectione, dum diebus ac noctibus auribus suis personant, vertuntur in melancholicam & Hippocratis magis fomentis quam nostris monitis indigent. *Chrysostomus l. c. epistola* 125. *ad Rusticum.*

Hæc quæ de Patrum acerbiore reprehensione corruptionis monasticæ protuli testimonia, non sunt quæsita ex occulto quodam aut ficto monumentorum genere, sed sumta de medio, ex rebus palam per antistites ecclesiæ gestis, ad concilia delatis, & cum omni orbe christiano communicatis. Quanto moderatius jam hæc vitia movit Physiophilus! Videbat non reformatos fuisse continua moderatorum ecclesiæ correctione, mores monachorum & in-

Nam si ad monasticum inde ordinem te contuleris, citra primam illam observantiæ conventusque dissonantiam ac nonnullas etiam inter observantes ipsos obedientiæ contentiones & scissuras, ne qua præcipua *ignorantiæ*, ambitionis, avaritiæ, ac sollicitudinis temporalis labes intimis eorum præcordiis medullitus inhæserit, etiam atque etiam animadvertendum judicabis. *Concil. Lateranense, sive Oecum.* 17.

(o) Qui vero pauperes sunt & tenui substantia (monachi) videntur sibi scioli; pomparum ferculis similes procedunt in publicum, ut caninam exerceant facundiam; Alii sublatis in altum humeris, & intra, nescio quid, cornicantes, stupentibusque in terram oculis tumentia verba trutinantur, ut si præconem addideris, putes incedere præfecturam. *Chrysost. Epist.* 125. *ad Rusticum.*

inveteratis per moras longiores vitiis vix ſupereſſe medicinam. Videbat quoque, quam eſſet hucusque vulgus ſtultiſſimis opinionibus de tunicæ monaſticæ per compita ambulantis, mendicantis aut in otio putreſcentis ſanctitate præoccupatum, & remedii votum eſſe verius quam ſpem; noverat tamen eſſe feſtivum quoddam & jocoſum admonendi genus, quod facilius penetret in mortalium animos, quam gravis, auſtera, & omni dictionis illecebra nudata veritas. Studuit ergo hac arte delicatis animis obrepere & cum voluptate mederi. Melle prælinivit abſinthii poculum, ut gratior eſſet palato medicina. Prodeſſe voluit, non lædere, conſulere moribus monachorum, non officere. Nihilo minus vitiligator, qui actionem hanc mihi intentavit, leviores eſſe monachologiæ noſtræ nugas quam virum gravem deceat, & mordaciores quam ut chriſtianæ conveniant modeſtiæ, caluminatur, caputque Phyſiophili anathemate ferit, quod cucullos polymorphos, funes multinodoſos, centonesque cœnoſos leviori joco adſperſerit, & ſerena fronte ſibilare maluerit, quam contracto ſupercilio perſtringere vitia monachorum.

Supereſt forte: ut Patres & concilia eccleſiæ ſeveritate hac animadverſionis ſuæ non-

nul-

nullos tantum disciplinæ monasticæ asseclas castigasse opponat actor, cum in hac quoque centonatorum hominum turba plures & morum probitate, & doctrinæ præstantia celebratissimos viros exstitisse nemini non perspectum sit. Nostis vero Judices! *exceptione* potissimum *firmari regulam*, & ridiculum fore: si simias omnes funambulas esse, modestas, cicuratas, innocuas quis diceret, cum docilior quædam per catadramum in foro decurrat, & ad nutum magistri spectaculi causa saltitet. Evanescet certo exiguus monachorum virtute & scientia clarorum numerus, si Agapetos, Synisactos, Cœnobitas, Sarabaitas, Anachoretas, Eremitas, & mille monachorum formas, quæ velut salaces, & nocivæ plantæ in generoso ecclesiæ agro, non sine levi lætioris segetis detrimento hucusque propullularunt, in animum revocabitis, & cum paucula illa virtute & doctrina nonnullorum comparabitis ignorantiam, otium, superstitiones, vitia sexcentum millium monachorum, qui hodiedum molestant Germaniam, inundant Italiam, stipant curiam romanam, tolerantur in Gallia, sagittantur ambabus manibus in Hispania, adorantur in Lusitania, & patientiam religionemque incolarum utriusque orbis exercent.

Di-

Dixi a principio defensionis meæ, actorem falsa, inopportuna, & ridicula in Physiophili accusationem attulisse argumenta; hunc vero in monachologiæ specimine non sacerdotes, sed vanæ religionis sacrificulos communi SS. PP. assensu, idque summa & laudabili cum moderatione insectatum esse. Videor mihi, ni mea me fallit conscientia, utramque orationis partem explevisse; nec jam accusabo adversarium non me magis actione hac sua offendisse, quam vos, quorum annutu publici juris factæ sunt Physiophili facetiæ; Vestrum est judices reprimere hanc audaciam, ne diuturna impunitate munita aliquando erumpat in perniciem reipublicæ. Vestrum est admonere hominem religiosum: esse modum quendam religionis; placari numen æternum rite perpatrato sacrificio, non muliebri religione; augustum esse munus sacerdotis puri, modesti, gravis, ad aras litantis, sed contemnendas esse excantationes & fraudes personati sacricolæ, piis præstigiis & evocationibus plebem fascinantis; sancta esse & veneranda numina, divos, templa, aras; at non violari ecclesiam. si tollantur

tur nugæ & crepundiæ e medio ſacrarii; at impune explodi cucullos, funes, tunicas, larvas, mimos, in atriis templorum circumvagantes. Veſtrum eſt jam ferre ſententiam, & ſi vobis videtur, abſolvere Phyſiophilum, contra vehementem nimiumque ſuperſtitioſum accuſatorem diſputantem, ut & ſua ſint virtuti & religioni præmia, quæ pridem tulit hypocriſis & ſuperſtitio.

CO-

COSMÆ NECROTOMI

ANATOMIÆ IN NOSOCOMIO ROMANO AD S. SPIRITUM PROFESSORIS ORDINARII

ANATOMIA MONACHI

AD VIRUM

CL. JOANNEM PHYSIOPHILUM.

Rem acu tetigisti Physiophile! Monachus non est homo. Quod tu e characteribus externis empirice tantum suspicatus es, ego scrutando interiorem machinæ anthropomorphæ structuram, pragmatice jam expertus sum. At si quid gloriæ in me redundat, ope anatomiæ

ſententiam tuam primum confirmatam fuiſſe, ſemper honos, nomenque tuum laudesque manebunt, cui inventionis utiliſſimæ gloria diſputari nequit; utiliſſimæ inquam, quia ſummorum anatomicorum effata, ſæpe toto cœlo diſtantia, ſola hac diſtinctione componuntur: hunc monachos, illum homines disſecuiſſe, & cum uterque ſe unum idemque ſubjectum, hominem ſcilicet, tractaviſſe putaverit, accidiſſe: ut reſultantes ex erroneo ſuppoſito obſervationes quam plurimum differant.

Sed rem agamus amice! nec enim tu laudibus meis indiges, nec eas a me expectas, quem a tot annis arctiſſimo amicitiæ vinculo tibi conjunctum eſſe non ignoras.

Vix famigeratiſſimum Monachologiæ tuæ ſpecimen ad me delatum fuit, cum dubius: an per jocum tantum, ut ſoles, an ſerio ex hominum genere monachos expunxeris, hypotheſin tuam accuratius indagare propoſui. Adferri curavi in theatrum anatomicum noſo-

socomii nostri plura monachorum cadavera, & juxta leges artis examinavi omnia. Vicit eventus expectationem; inveni enim, comparando horum viscera cum humanis, monachi fabricam interiorem, & organa ad *digestionem* solum, & *procreationem* destinata esse, nec habere quid commune cum homine præter formam externam, quæ forte causa est, quod actiones humanis simillimas, quamvis involuntarias sæpissime aut instinctu animali solum excitatas, proferat monachus; id quod ejus anatomia, quam judicio tuo subjicio, uberius demonstrabit.

Aperto ventre & remota sentina excrementorum, quæ non sine gravi meo & discipulorum incommodo tantum putredinis exhalabat, ut vel ex unius monachi ventre, si aerem inflammabilem a mephitico nonnihil separares, facile machinam aerostaticam impleres, cui hodie inequitant Galli, & per aëra feruntur, partes *vestientes*, seu *integentes* exploravi. Nec differebat cuticula, cutisve ab humana; cuti vero pinguedinem nullam, sed, ut in brutis pluribus & præcipue in simiis solet, pro-

xime membranam carnoſam ſubſtratam vidi, Ablatis demum muſculis abdominis, & remoto peritonæo nonnihil craſſiore, in conſpectum venit omentum adipoſum, vel ſi mavis, adipoſiſſimum, inteſtinis inſtratum & ad os pubis usque procurrens, ut velut pulvinar ventrem tegat, &, ob adipis copiam, coctionem magis promoveat, cum, ut ſupra monui, principale corporis monaſtici officium ſit, coctio alimentorum, quæ quo magis augeatur, aut nunquam e defectu caloris interrumpatur, monachi, præſertim nudipedes & gymnoprocti ventriculum quoque artificiali quodam omento ſeu induſio laneo, &, quod plus eſt, ſcapulari per ventrem decurrente, vel tunica biplicata ſuperveſtiunt, ad exemplum gladiatoris illius, cui Galenus omentum abſtulit, &, ne frigore inteſtina lædantur, ventrem lanis obvolvit.

Proſpexit quoque natura monachis, qui ex inſtituto nonnunquam jejunant, pinguiore omento; adeps enim in inedia vertitur in alimentum & ineſcat partes, donec proprium nutrimentum accedat.

Poſt

Post omentum partem nobilissimam monachi, stomachum, seu ventriculum penitius inspicere studui. Sed vix fidem habebis observationi, vix ipsemet mihi crederem, si non his oculis vidissem, si non his manibus palpassem, si non repetitis observationibus idem semper expertus essem. Ventriculos quatuor detexi, ejusdem omnino structuræ, ut in brutis ruminantibus esse solent; *ventriculum* nempe, *reticulum*, *omasum*, & *abomasum*. Phænomeno hoc tam singulari perculsus mille hypotheses formavi, quarum unamquamque, vix adoptatam, iterum rejeci, & quod æquissimum putavi, tandem nihil statuere, sed examinare singula, & educere corollaria volui.

Ventriculis quatuor animalia ruminantia gaudere pridem Aristoteles & post eum zoologorum unusquisque adnotavit. Num vero & monachi ruminant? Mihi quidem id luce meridiana clarius videtur. Quid enim horarum canonicarum recitatio, vel, ut tu vocas, clamor monachorum certis dierum horis erumpens aliud est, quam ruminatio? quæ post prandium & cœnam potissimum peragitur, ut

repetita in ore cibi masticatio perfectiorem concoctionem promoveat. Fors ideo monachi, rudiore pabulo sese nutrientes, clamant, ejulantque fortius, quam delicatiore alimento utentes, qui psalmos suos tantum murmurant.

Interea hallucinabantur certo Physiographi, qui in brutis, utraque maxilla dentata instructis, unicum tantum ventriculum statuerunt; id quod jam *Riolanus* tacite refutavit, qui in homine. — verosimilius in monacho quem pro homine habuit — bis duplicem ventriculum observavit. Si vero monachus ad animalia ruminantia spectat, quæritur, an in arca Noachi monachus quoque contra commune excidium, orbi sublunari per diluvium intentatum, conservatus fuerit? An unica, an plures primigeniæ monachi species, a quibus aliæ derivantur, hanc zoothecam universalem intraverint? quod ex sacris paginis conjicere licet, ubi Noæ præcepit Dominus: ex animalibus mundis, quibus ruminantia adcensentur, septena & septena, masculum & fœminam in arcem recipere. (a) Ne vero in-
ten-

(a) Genes. c. 7.

tentamen philologico-criticum abeat diſcuſſio hæc anatomica, jam ad quadruplicem monachi ſtomachum revertamur.

Noſti *Helmontium*, famoſiſſimum illum & celebratiſſimum medicum, qui ſeſe miracula corporis humani a divo quodam magiſtro edoctum & interiora naturæ profundius ſcrutatum fuiſſe, non ſine fide jactitavit, *Helmontium* inquam ſedem animæ in ſtomacho, tanquam centrali puncto poſuiſſe. - Si ſententia hæc de homine abſolute quidem probari nequit, de monacho tamen extra dubium poſita eſt. Stomachus monachi enim præeſt, & dominatur omnibus ejus facultatibus; hunc quaſi unicum actionum ſuarum motorem farcire ſatagit; hunc curat, huic ſtudet, hoc repleto gaudet, cantat, prurit; hic eſt ſedes appetitus; hic nobiliſſimum monachi officium — digeſtio — abſolvitur; hæc eſt principalis ejus pars; quod e continuatione tentaminis mei anatomici patebit.

Nec obſtat, quod ogganiunt *Bartbolinus* & reliqua anatomicorum turba: ſententiam hanc indignam eſſe, quæ animæ locum adſignat cibis impuris continuo ſcatentem; ridiculam, quia voraciores monachi plus animæ habere viderentur, quam minus appetentes; abſurdam, cum e fonte tam impuro facultates nobiles dimanare nequeant. At de monacho ſermo eſt, non de homine.

Si enim nobilior anima humana domicilium in cerebro fixit, ut in hoc promtuario idearum proximior ſit ad edendas per corpus humanum functiones ſuas, quo aptius animæ monaſticæ ſedem collocabimus? quam eo, ubi ſemper in nutrimento ſuo natat, aut volutatur, unde vires ad actiones ſuas producendas continuo haurit. Nec ingratior eſſe poteſt animæ monachi ciborum varii generis in ventriculo confluentium aſpectus & odor, quam animæ hominis diverſiſſimarum idearum in cerebri medulla enatarum aut excitatarum farrago. Docet demum experientia: monachos eo magis animatos eſſe & vigere, quo ſunt voraciores, & ab anima, ſi animam appellare licet, monaſtica, præter digeſtionem, procreationem,

&

& evacuationem, facultates alias nobiliores nequaquam exerceri.

Opponet forte quispiam actiones quasdam, humanis affines, produci a monachis; sed eas omnes ortum a ventriculo ducere facile explicabimus, Videmus, ut rem exemplo dilucidem, monachos per compita & vicos vagari, & imitari circumforaneos apostolos, quos, quia annuntiando quatuor novissima populum ad pœnitentiam & sanctiorem vitæ rationem excitant, missionarios vulgus vocat. Qui sese ad imitationem hujus actionis accingit simius monachus, per dies aliquot lauto convivio stomachum implet. Immersa cibis anima in *ventriculo*, qui custodiendo cibo crassiori servit, moratur; decomponentes sese circacircum cibi in anima monachi mortis & corruptionis imaginem excitant, quam lamentabili ejulatu auditoribus annuntiat. Detruduntur dein decomposita & macerata alimenta in *reticulum*, ut a fluidis separentur solida. Inhærens his & emota hoc spectaculo anima monachi separationem justorum ab injustis seu judicium universale per os eructat;

evacuatis per ductus naturales sordibus quærit monachi anima in *abomaso* nutrimentum, quod post ruminationem masticatum eo rediit, ut saliva mixtum denuo comminuatur, misceatur, recoquatur, & in chylum, non sine magna fermentatione, mutetur. Hæc fermentatio ignis gehennæ levem quidem sed aliquam tamen ideam parit, quam non sine contorsionibus, & lamentis, ab inani præcipue stomacho excitatis, cum auditoribus communicat monachus. Loculis his tribus ventriculi exhaustis, & extenuatis per jejunium, cucullatis his circulatoribus tempore pseudomissionis præceptum, horror vacui animam monachi in *omasum*, velut extremum asylum, cogit, qui tenuius pabulum & præsertim liquida recipit. Innatans ibi vino & cerevisiæ abluitur ab inhærentibus sordibus, sese agitat facilius, in sereno & spirituoso æthere victitat, & per vocis organa incomprehensibilia paradisi gaudia declamat; en actionem humanæ simillimam, quæ plebem maxime fascinat, & fors oculatissimos observatores in errorem induxit, ut monachum cum homine confunderent, e ventriculi structura declaratam & in actionem pure animalem resolutam! En utilitatem ana-

to-

tomiæ, ad excolendum psychologiæ studium, restitutam!

Quod ad stomachi ipsius fabricam, plicas, orificia & fibras attinet, nihil a communi brutorum structura aberrans vidi, præter crustam, calcaream ni fallor, qua, veluti tartaro, parietes & rugosæ ventriculi membranæ obducuntur, quam a vino, quod copiosius haurit monachus, deponi suspicor, quia in omaso potissimum abundat. Id quoque adnotandum esse putavi: in fundum ventriculi monachorum inseri partem meatus fellei, per omnem stomachum multiplici ramo luxuriantem, unde insatiabilis vorandi & bibendi stimulus, perfectior concoctionis operatio, & fors id explicatur: cur biliosissimum hoc animantum genus misanthropia æternum laboret, bilemque in genus humanum continuo evomat.

Non te fugit mi Physiophile! quantum disputatum fuerit inter medicos: an liquida,

in

in ventriculum recepta, nonnisi per sinuosos renum meatus in vesicam destillent, an vero rami plurimi venæ gastricæ ventriculum perreptent, qui tenuiorem & subtiliorem alimentorum partem exsugunt & immediato ductu ad vesicam deferunt; illi venam gastricam hanc functionem exercere negarunt; hi in medium protulerunt exempla bibonum, qui tantum hauriebant, ut incapacem hujus diluvii stomachum rumpi oportuisset, nisi natura adaptasset portam quandam, per quam absque impedimento in vesicam via recta derivarentur fluida. Dissectiones cadaverum, quas institui, litem facile component. In homine venam gastricam hoc officio vix aut ne vix quidem fungi, in siticuloso monacho autem per eam liquida immediate in vesicam deduci expertus sum, quod dudum *Hunterus*, anatomicorum ævi nostri facile princeps, qui systema vasorum absorbentium tam ingeniose dilucidavit, observasset, nisi e Britannia feliciter exularent monachi, ipsique anthropomorphum hoc animantum genus eviscerandi & cum homine comparandi opportunitas denegata fuisset.

Pro-

Proſecutus officium anatomici deſcendi in infimum ventrem & Duodenum, Cœcum, Colon, Rectum & inteſtina reliqua perfecta quidem at non in gyros convoluta, ſed fere recta aut tantiſper ſinuoſa vidi, ut in animalibus guloſis & rapacibus, præcipue in lupo, eſſe conſueſcunt, nec dubito cadaver helluonis illius, in quo unum tantum inteſtinum, ſigmæ forma intortum, vidit *Cabrolius*, a monachi anima quondam vivificatum fuiſſe.

Inſpectis organis primæ coctioni vel chylificationi dicatis, acceſſi ad ea, quæ ad ſecundam coctionem ſeu ſanguificationem, & dein quæ ad procreationem faciunt. In his primum occurrit hepar, validis abdomini & diaphragmati annexum ligamentis, quatruplo vel quintuplo majus ac in homine, & in lobos plures diviſum; magnitudo hepatis a nutrimentorum copia, & gula monachorum veroſimiliter oritur; forma lobata vero probat, internam monachi fabricam vix non eandem eſſe, quæ in brutis, & *Plempium*, qui jecur humanam ſemper in lobos diviſum eſſe aſſeveravit, non erraſſe, niſi quod eas, quas e diſſectionibus monachi hauſit, obſervationes, corpori hu-

humano attribuerit. Adhæret fideliter hepati vesica biliaria, seu folliculus fellis, in biliosis his animalibus major quam in homine. Subintrans per meatus felleos copiosior bilis, hepar mirum quantum calefacere, digestionem confortare, & corpori monachorum, quod a putredine quoque tuetur, optime conducere debet, ita ut bilem recte cum *Helmontio* balsamum sanguinis monachorum appellares.

In sinistro hypochondrio lien seu splen, crassum satis, &, ut in brutis calidioribus apparet, nigricans, lustravi.

Memineris me, cum de ventriculo monachorum supra egi! *Helmontii* sententiam, quæ animæ, saltem monasticæ, sedem in ventriculo adsignat, amplexum esse; nec jam partes celeberrimi hujus physici deseram, qui lienem pro organo immediato animæ sensitivæ venditat, per quod vitalis animæ in stomacho residentis actiones determinantur, & in quo intellectus monachorum latitat.

In-

Intimam lienis cum ventriculo connexionem nemo nescit, & si anima monachi in ventriculo habitat, oportet quoque, ut actiones suas exerceat per organa ventriculo proxima, cujusmodi lien est, ad sanguinem per totum corpus emittendum destinatum, pluribusque arteriis repletum. Egregie huic opinioni nostræ succurrit celeberrimus quidam Physiologus parisinus, qui stomacho repleto lienem minoris esse voluminis observavit, quam eo vacuo. Cibis enim farcto ventriculo anima monachi tota absorbetur, & immergitur nutrimentis, nec actiones quasdam alias per totum corpus manifestat, id quod in refectorio cœnobii cujusvis oculis veluti spectare licet, cum illato prandio nemo monachorum loquatur, aut præter instrumenta masticationis quid moveat, sed oculi omnium dapibus affixi hæreant, ita ut unusquisque voluptate vorandi quasi abreptus esse videatur. Hoc intervallo in liene nulla certo producitur actio, & ideo volumen ejus minuitur; decompositis & comminutis in ventriculo his alimentis incipit anima monachi agere, digerere, digesta per canales ordinarios secernere, & , de novo nutrimento sollicita, confortare & excitare nutritionis organa, & hoc in momento tur-

get

get his curis oneratus lien; nec non inde explicabimus, cur lien a nonnullis ſedes riſus appelletur; pleno enim ſtomacho contractior lien, per nervorum cum ore communicationem, riſum in muſculis vultus monachi effingit, qui evaneſcit iterum, quam primum repletio ſtomachi ceſſat. Ut denique omnia, quæ ad lienem pertinent, abſolvam, crediderim: quod ſi, ut opinatur *Plinius*, *Fluddus*, *Fioravantius* & *Ruſſetus*, homo exempto e corpore liene vivere poſſet, id impoſſibile fore in monacho, utpote in quo læſionem receptaculorum animæ, ſtomachi videlicet & lienis, lethalem eſſe oportet.

In parte ſuperiore regionis lumbaris occurrerunt renes ampli ſatis, durique, ſuperficie inæquali, & e teſſulis quadratis triangularibusve botrytim compactis artificioſe compoſiti, ruberrimi, multo undequaque adipe circumfuſi. Non me latet recentiorum obſervationibus certum eſſe: renes unice ad percolandum ſeroſam & aqueam ſanguinis partem, eamque per ureteres in veſicam deducendum formatos eſſe. In monacho

ve-

vero res aliter se habet. Discissis enim renibus tetrum spermatis odorem & ego & circumstantes discipuli perceperunt, nec ullus nostrum dubitavit, hoc in organo, ut pridem, praeeunte *Olbasio*, *Sennertus* & *Olaus Wormius* de renibus humanis asseruit, focum ardentem existere, in quo semen coquitur, praecipue quum ad deferenda in vesicam fluida & serosa venam gastricam cum ventriculo communicare supra innuerimus. Renes ergo officina propria sunt spermatis monastici, in qua ignis inexstiguibilis impurae Coenobitarum lasciviae ardet, conservatur adipe circumfuso contra adfluens serum, augetur frictione indusii lanei, cilicii, cinguli, aut funis, & flagellis, renibus nonnunquam illatis, sufflatur.

Renibus incumbere vidi capsulas atrabilarias, orbiculares fere, & duplo majores, quam renes suos succenturiatos describit *Casserius*. Repletae erant humore foeculento, nigro, biliario. Si de usu harum glandularum hodie adhuc inter se altercantur Physiologi, ego earum finem eum esse in monacho pro-

nuntio: ut ſperma e renibus deſcendens & hac vaſa præteriens ſemper bile inquinetur, hocque modo futuræ quoque monachorum generationi, vel ſi verbo uti licet, ipſis homunculis monaſticis, germen bilis inſeratur, quam adultior monachus in ſingulos a tergo, aut in omnes e ſuggeſtu aliquando evomat.

Ureteres exiles, tenues & ob immediatam fluidorum e ventriculo in veſicam derivationem vix in alium uſum exiſtere in monachis ſuſpicor, quam ut exitus pateat ſuperfluo ſero, quod nonnunquam immittitur in renes, ut irritatus aqueo humore ignis eo lætius ardeat. Nec de veſica, quod referam, habeo, niſi quod, ſi matula corporis in homine dicitur, dolium in corpore monachi appelletur oportet, quod cruſta viſcoſa & elaſtica e fœce vini concreta circa circum munitum eſt, ne acrimonia urinæ corrodatur, aut copia continentis fluidi diſrumpatur.

Taceo vasa spermatica, præparantia, deferentia, ejaculatoria, & cetera ad procreationem pertinentia organa, quæ in monachis junioribus robusta, fini consentanea, & perfecta, in senioribus vero longiori & frequentiori usu exinanita & exhausta semper apparent; testiculos autem silentio præterire nequeo; non enim a vero abhorret, in his spiritum monachorum e spermate recocto & repurgato gigni, indeque per totum corpus diffundi; quam *Galeni* sententiam hodiedum gallus quidam physiologus — e monachorum fors dissectionibus — corroboravit, qui testiculorum & cerebri eandem plane esse materiam docuit. In tenebricosis his testiculorum latebris sedet æternumque sedebit infelix monachorum spiritus & ingenium, fruendi libidine solum occupatum. Ex his ergastulis erumpunt astutiæ, fraudes, blandimenta, impura desideria prurientis monachi, lubrica & ingeniosa veneris certamina, stupra, raptus, & reliqua hujus generis facinora, quæ severa quidem fronte & tristi supercilio, at non pudore & temperantia tegit monachus; nec incapaces tantæ rerum molis testiculos monachorum credas, nam maximi sunt, itaque constituti, ut, si Romanos recte fecisse asserant

 ju-

jurisconsulti, quod ex lege nemo nisi testiculatus testem agere potuerit, sacrum quoque inquisitionis tribunal optime officio suo prospexisse videatur, cum monachos testes omni exceptione majores esse declaraverit, utpote testiculatissimos. In pene extraordinarium nil observavi, & rem ultra fidem exaggeravit D. Gregorius Nazianzenus (b), dum monachum carnes ampliores elephanto erigere narrat.

Absoluto infimo ventre ad medium & dein ad summum ventrem ascendi. Præplacet mihi hæc anatomicorum in summum, medium, & infimum ventrem divisio præcipue in monacho, qui totus quantus venter est.

Pri-

(b) Vide Muratorii Anecdota græca 51. epigr. 201. Patav. 1709.

Primæ in thorace occurrentes partes mammæ erant, pil. 'e, & subjecta pinquedine elatæ nonnihil. Operæ pretium non esse putavi has dissectioni particulari subjicere, sed annuens tantum opinioni tuæ, quæ monachum mammalibus adcenset, scalpello interiora thoracis pervestigavi.

Diaphragmati summum consensum esse cum cerebro humano, ideoque delirare hominem læso diaphragmate medici dudum statuerunt; at ego hunc nexum diaphragmatis cum cerebro monachorum, id est cum testiculis detegere non potui. Mente quidem captum monachum dices prurientem, aut inhiantem prædæ; quum vero cerebrum monachorum partibus generantibus proxime adhærere jam demonstravimus, diaphragma hic, quod agat, non habet. Sed esse quandam testiculorum cum musculis oris communionem *Riolanus* ad oculum evicit, qui convulsivum risum sub castratione cujusdam, — monachi? — observavit, quem sardonium risum a nervorum, a testiculis ad os ascendentium, vellicatione, &

 di-

divaricatione provenire putaverim; Videtur denique diaphragma in monacho adesse solum ad liberiorem respirationem, & excrementorum exclusionem.

Post diaphragma ad pericardium — alterum cordis involucrum perveni, quod humore vinoso repletum reperi. Nec displicet Aristotelis sententia, majorem hujus humoris quantitatem a copiosiore potu esse, cujus pars aliqua, roris modo, ex aspera arteria fors in venosam penetrat, ut cor monachi humectet, refrigeret, & exhilaret. Ruptis his claustris cor ipsum curiosius lustravi, quod hucusque pro principe animalis cujusvis parte habui. At aberrat in quavis fere monachi specie cordis forma, magnitudo & materia. In quodam monachi Latrappii cadavere cor plane nullum deprehendi, quam cordis absentiam *Schenkius* quoque olim adnotavit. An a dæmone suffuratum fuerit? ut vult *Bartholinus*, an vita horum alio quodam modo sustentata fuerit, disputationi physiologorum relinquo. E monacho hispano, sacri olim

tri-

tribunalis, quod in hæreticam pravitatem inquirit, officiali, cor pilosum, & hirsutum extraxi, quod in latronibus quibusdam se quoque vidisse testatur *Benivenius*, & *Muretus*. Cartilagineum cor autem, quale in scelesto quodam observavit *Riolanus*, in monacho, sacræ inquisitionis apud nos præside, vidi. Cæterum in omnibus monachis cor minoris est voluminis, quam in homine, quia callidius est & audacius hoc mammalium genus. Num vero in monacho axillæ emunctoria cordis, ut in homine, an renum emunctoria dici debeant, dubito, quia hircum potissimum olent; Patet ex his, quæ attuli, cor nullius omnino momenti, & quasi superfluum nec ad aliud quid destinatum esse in monacho, quam ut sanguinem venosum ab auriculis acceptum in arterias transmittat, totique corpori nutrimentum dispenset, quod officium natura forte per hepar supplet in monachorum speciebus, quæ corde penitus carent.

Nequit autem monachus carere pulmonibus, ceu instrumento unico, quo provida na-

tura hoc animal, quod cum sui generis hostibus pugnis dimicat, in perniciem generis humani armavit. Utitur his armis sedulo monachus. Inflatis pulmonibus, excitat, desperat, accusat, execratur, excommunicat, anathematizat, & effutiendo dira quæque damnat, & pœnis æternis addicit quotidie genus humanum; addit his convicia, calumnias, detractiones famæ, suggestiones, minas, declamationes, & hac non interrupta pulmonum exercitatione, quæ fixo certis diei & noctis horis latratu, ejulatu, clamore, cantu augetur, follis instar aerem inspirat fortiter exspiratque, & sic pulmonibus tanquam flabello calorem cordis & sanguinis ventillat & refrigerat. Ideo bipartitos monachorum omnium pulmones, magnos, elasticos, molles, flexiles semper vidi, & conclamatum esse de monacho arbitror, cujus pulmones vitio quodam, quod plenum eorum usum impediret, laborant.

Adnati huic folli canales minores ramosi coeunt tandem in fistulam, quam tracheam, seu asperam arteriam appellamus, per quam

aer

aer adfertur pulmonibus, & in cujus ſuprema extremitate ſeu larynge vocis modulatio perficitur. Nil differt in monacho a communi & ideo in contractione, exſiccatione, humectatione vocalis hujus fiſtulæ potius, quam in ejus figura cauſam diverſi in quavis monachorum ſpecie clamoris quærendam eſſe exiſtimo; experti ſumus ab abundantia potus & oleoſo humore contrahi tracheam & raucam fieri, exſiccatione autem intendi, & clangoſam evadere; inde profundus, raucus, ingratus, aſper, naſalis, diſſonus, tremulus vocis ſonus in bibulis, ichthyophagis, aut oleo victitantibus monachorum ſpeciebus; in illis autem, quæ ſiti æterna cruciantur, vox clamoſa, & clangoſa; quamvis non diffitear, fiſtulæ pulmonariæ & maxime laryngis amplitudine, anguſtia, brevitate, longitudine, & ut Hippocrates innuit, nimio vel moderatiore veneris uſu in ſingulis monachis aliquam vocis mutationem produci poſſe.

Adſtat tracheæ non ignobilior altera fiſtula, œſophagus nempe, a faucibus recta deſcendens in ventriculum, ut per hoc infundi-

bulum appetenti animæ nutrimentum breviſſima via advehatur. Utrumque hunc canalem ambit, & continet collum, per quod ſummus venter cum medio conjungitur, craſſius in nonnullis monachorum ſpeciebus, depreſſum in omnibus. Hæc colli ſeu cervicis depreſſio, & dorſum incurvatum, quod in ſceletis monachorum paſſim ſpectare licet, videtur doctiſſimum italorum phyſicum in errorem induxiſſe, qui nuper plane hominem a natura eo deſtinatum eſſe prædicavit, ut prono corpore quatuor innixus pedibus ingrediatur; ego vero ex eadem hac colli & dorſi ſtructura præſuppoſui: monacho perpaucum eſſe cerebri, & nequaquam mobile; cum enim erectos ad ſidera vultus tollere nequeat, cerebrum fixum eſſe oportet, quia mobile, & ponderoſius in depreſſo capite per gravitatem ſuam ex adſignato ſibi loculo excideret; & cum proprium monachi cerebrum alio in loco, capiti e diametro oppoſito, lateat, in hujus granio vix tanti voluminis eſſe poſſe ſuſpicatus ſum ac in brutis omnibus, quæ capite depreſſo incedunt.

Nec

Nec fefellit me opinio; diffecto enim capite cerebri quidem nonnihil, fubftantiam vero medullarem & cerebellum nullum confpexi. Nec a vero eft abfimile idem phænomenon frequentius in pluribus Francifci & Dominici monachis obfervatum fuiffe, quia utrusque hujus fpeciei lumina *Thomas Aquinas*, & fubtiliffimus *Scottus* ne cerebrum quidem ullum ad vitam humanam neceffarium effe docuerint. Fors & ideo capite rafo incedit monachus? Si enim ad ornandum cerebrum capillos pertinere pronuntiant phyfiologi, an opportune ageret monachus, qui prætenderet hederam cauponæ, quæ vino caret? Pafcunt vero barbam voraciores nonnullæ monachorum fpecies, ut, quod operæ pretium eft, exornent, & venerabiliorem reddant portam, quæ machinam mafticatoriam, cibos ad faciliorem concoctionem præparantem, claudit, in qua prima fit cibi apprehenfio, & per quam ingeruntur in ventriculum alimenta corporis & animæ monafticæ.

Re-

Reliqua capitis & vultus forma ab humana non discrepat; nec jam his omnibus plura addam, ne patientiam tuam fatigem, præsertim cum primum ex subsecivis monachorum dissectionibus, quas omni studio prosequar, musculorum, artuum, arteriarum formam, & nexum, nec non ossium compagem, & horum omnium differentias & aberrationes extricare licebit, quæ si digna attentione tua credidero, tecum communicare non intermittam.

Interea ex his, quæ attuli, observationibus argumentari poteris: stomachum, lienem, pulmones, & genitalia partes esse principales monachi, cujus anima in ventriculo, intellectus in liene, spiritus in testiculis, arma in pulmonibus hærent, & vix pro miraculo haberi posse, si monachus absque capite ambulet aut transfixo corde loquatur. Esse demum monachum nequaquam hominem, sed animal anthropomorphum, non ratione sed instinctu solum naturali agens, in quo proprie

Cor nil agit, pulmo loquitur, fel commovet
iras,
Ventriculus cogitat, testiculi sapiunt.

Vale!

Dabam Romæ in Nosocomio
S. Spiritus V. May.
1784.

